

Domoljub

V Ljubljani 12. junija 1940

Čelo 53 Štev. 24

Storili bomo svojo dolžnost

Naše misli se v teh dneh nehoti mude pri ogromnih armadah, ki se bojujejo na prostih bojiščih v severni Franciji. Milijoni se bore, stotisoči padajo. Človek napenja vse svoje duševne in telesne moči, da zmaga nad človekom. Ne bore se danes prav za prav armade, bore se narodi. Tudi vsa dežela sodeluje, da bi njen narod zmagal. Tovarniški delavec ne vprašuje več po osemurnem delavniku, ampak hiti z delom do izčrpanosti, ker hoče pomagati onim na bojnih poljanah, kmet pa je delo za preskrbo dežele in vojske itak prepustil starcem, ženskam in otrokom. Vse ima en cilj — zmagati za vsako ceno. Odkod to? Iz zavesti, da se je treba braniti, ker preti sicer poguba, ker pride sicer na ves narod desetletna, morda stoletna odvisnost, če ne sužnost, ker grozi obupno življenje. Ne gre za posameznika, vsi morajo vzdržati, ker gre za bodočnost vseh. Bore se za rešitev skupnosti, celega naroda, cele države. V takih trenutkih pozabi in mora pozabiti človek nase, v takih časih misli in čuti z vsemi onimi, na katere je v svojem življenju nayežan.

To je tudi čisto naravno. Človek ni ustvarjen samo za samega sebe, ampak tudi za druge. Otrok obata ne v družini, družina uspeva le, če vsi domači skupaj drže, vas, občina napreduje le, če je kaj storila za skupni napredek in medsebojno pomoč. Ljudje smo navezani drug na drugega, smo pa tudi odgovorni drug za drugega. Zelo je bil neumen tisti odgovor Kajnov, ko ga je Bog poklical in vprašal po Abelju, pa je odgovarjal: »Ali sem mar jaz varuh svojega brata?« Vsak človek, ki je rojen v družbi in tudi mnogo prejema od družbe, je zato družbi tudi mnogo dolžan. Za družbo, iz katere je izšel, mora zastaviti svoje sile tako kot za samega sebe.

Ljudje morajo torej skupaj držati. To nam pravi človeška pamet sama in tega nas uči nauk o ljubezni do bližnjega. Katere so

te družbe, do katerih imamo dolžnosti? Najprej družina, ki je sicer najmanjša družba, toda taka, da brez nje tudi drugih ne bi bilo. Iz družin zraste vas, soseska, občina. Občina ne zmore vsega, kar je treba nuditi ljudem in tako se ustvarja višja družba, narod. Narod je skupina ljudi, ki so si sorodni, ki govorijo isti jezik, ki živijo v podobnih razmerah in ki imajo iste šege in navade. Naš narod je slovenski narod. Povsod se čuti Slovenec med Slovenci kolikor toliko doma. Narodi tvorijo navadno svoje države, ki so družbe, katere morejo človeku nuditi vsega, kar potrebuje za urejeno življenje. Do vsake družbe imamo dolžnosti, do družine, do naroda in do države.

V liberalni dobi je vstal nauk, ki je klical: Vsak sam zase. Liberalizem je učil ljudi sebičnosti. Ta nauk je razbijal družbe, ker so ljudje preveč gledali nase in premalo na dolžnosti do družbe. Ta liberalni nauk o pretirani osebni svobodi je bil protikrščanski, bil je pa tudi proti naravni pameti, ker vsak ve, da bi pomenilo izvajanje tega nauka neprestan boj med ljudmi. Močnejši bi brezobzirno tlačili slabše, slabši pa bi gojili v svojem srcu sovraštvo do močnejših. Tako bi nastal v družbi popoln nered. Danes je ta nauk zastarel. Vendar je napravil veliko škodo. Pospeševal je človeško sebičnost in marsikomu zastрил pogled na potrebe drugih in na potrebe cele družbe. Liberalizem je danes premagano stališče, naj bi bila premagana tudi sebičnost, ki je razjedala smisel za skupnost!

Pa še na eno se spomnimo, ko govorimo o družbi. Človek sme in mora braniti samega sebe. Naravno je, da se vsak postavi v bran, če ga kdo napade. Prav tako pa je naravno, da oče in mati branita družino, da se vsi člani družine postavijo za svoje. Isto velja pri narodu in državi. Če je narod v nevarnosti, so ga vsi člani tega naroda dolžni braniti, če je država napadena, je dolžnost državljanov, da poslušajo klic k obrambi. Ljudje smo navajeni, da gledamo predvsem sami na sebe. Radi prejemo, kar nam nudi skupnost dobrega, neradi pa za to skupnost kaj žrtvujemo. Toda dolžnost ostane vseeno dolžnost. Pamet in vera nam pravita, da smemo in moramo braniti sebe, ista pamet in ista vera pa nam pravita, da je treba braniti tudi družbo.

Zato razumemo napore narodov, ki se bojujejo in ki jim je prešlo živo in zavest, da morajo vzdržati in da se morajo ubraniti pred sovražnikom. Ni naša stvar, da bi izrekli sodbe, kdo ima prav. Strašno je že samo po sebi, da se ljudje bore med seboj in pobijajo. Toda na svetu je pač tako, da vsega hudega ne bomo nikdar spravili z njega, pa naj bi

storili, kar bi hoteli. Nad narode pridejo nesreče in takrat se pokaže, koliko je kak narod vreden, takrat se izkaže, kako zna držati skupaj in kako se zna braniti. Vojske so tudi velike preizkušnje narodov in držav.

Ne vemo, kaj nam prinese prihodnji teden ali prihodnji mesec. Boga prosimo, naj odvrne od nas šibo vojske in nam prizanese s preizkušnjo. Naša država se trudi z vsemi silami, da bi ostala izven evropskih sporov. Pri vsem tem pa vendarle ne moremo vedeti, kaj prinese bodočnost. Morda se bo le treba braniti. Takrat se bo pokazalo, ali smo kaj vredni, ali ne. Za takrat velja, da mora vsak kot kristjan in da mora vsak kot človek po svoji pameti storiti svojo dolžnost in braniti, kar je naše. Storiti je treba tako težko dolžnost in braniti, kar je naše. Storiti je treba tako težko dolžnost brez ozira na vse, kar vidimo okrog sebe, ne da bi se menili za slabosti in nerednosti raznih

krogov. Kdor stori svojo dolžnost, če je še tako težka, ta je res mož na svojem mestu.

Govorili smo o dolžnostih in bi zato radi opozorili še posebej na eno nevarno kolono. Taka kolona so tisti, ki so od raznega komunističnega zabavljanja tako razjedeni, da ne vedo več drugega, kot širiti — obup. Veliko škodo lahko napravijo taki zastrupljeni javnega mnenja. S svojo obupanostjo in črnogledostjo okužujejo druge, ker jim jemljejo veselje do dela in do obrambe. Takim ljudem je treba varovati. Pazimo na tako kolono iz komunističnih vrst.

Pomnimo dobro tole: V vseh časih je držalo in velja tudi danes, da je v nevarnosti prva stvar ohraniti hladno kri. To velja za vsakega človeka. Storiti je treba svojo dolžnost brez ozira na vse, kar se godi okrog nas. Pa še druge stvari ne smemo pozabiti: Če bomo sami storili svojo dolžnost, nam bo tudi Bog pomagal. On vodi pota posameznega človeka in pota narodov. On preizkuša posameznika in preizkuša narode. Ne smemo torej izgubljati zaupanja v sami sebe in ne zaupanja v Boga.

Mi bomo torej storili svojo dolžnost do skrajnih mej in se ne bomo dali od tega odvrniti, naj pride nad nas kdorkoli.

Zahvala

Podpisana se upravi »Domoljuba« prav iskreno zahvaljujem za podporo

1000.— din,

ki mi jih je izplačala, ko me je zadela nesreča, da mi je pogorela hiša s pritliklinami vred.

V znak hvaležnosti bom ostala zvesta naročnica »Domoljuba« in ta prekornisti list tudi drugim priporočala.

Loke v Tuhinjski dolini, 28. maja 1940.

Juteršek Ivana, Loke 7.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotiskni. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Italija napovedala vojsko

Italijansko časopisje je napovedalo, da bo imel Mussolini dne 10. junija ob 18 zvečer važen govor.

V Rimu so se tega dne začele valiti silne množice proti trgu Venezia, prav tako pa so tudi po drugih mestih vse organizacije uredile vse potrebno, da bi najširše množice ljudstva mogle na velikih trgih poslušati govor Mussolinija. Pa ne samo po mestih, tudi po vaseh so bili povsod postavljeni zvočniki, ki so prenašali Mussolinijev govor. Vse Rim se je v prvih popoldanskih urah odel v zastave.

Mussolini govori

Na balkonu palače Venezia je prišel točno ob 18 Mussolini. Ko so ga množice opazile, so ga začele pozdravljati z ogromnim navdušenjem, ki se ni hotelo poleči nekaj minut. Svoj govor je začel s temi besedami:

Bojovníki suhozemske vojske, letalstva in mornarice! Črne srajce fašistične revolucije in legiji! Možje in žene Italije, cesarstva in albananskega kraljestva! Poslušajte!

Vojna napoved je že bila izročena.

Ura, določena po usodi, bje sedaj pod nebom naše domovine! To je ura neodločljivih odločitev. Vojna napoved je že bila izročena veleposlanikom Anglije in Francije. Mi gremo v vojno proti plutokraciji in reakcionarnima demokracijama na zahodu, ki sta zmerom ovirali naš korak in često grozili obstoju samemu vsega italijanskega naroda. Dogodke najnovejše zgodovine pa bi lahko posneli v teh besedah: polovičarske obljube, stalne grožnje, izsiljevanje in nazadnje kot krona vsega tega nesramno obleganje od strani Zveze narodov in 52 držav.

Ne bi smeli zavrniti Hitlerjevih ponudb.

Naša vest pa je popolnoma mirna. Obenem z vami je ves svet priča, da je fašistična Italija storila vse, kar je bilo človeško mogoče, da bi ne prišlo do tega viharja, ki sedaj tlači vso Evropo, toda vse je bilo zastoj. Treba bi bilo izvesti pregled mirovnih pogodb in jih preurediti tako, da bi upoštevale življenjske potrebe narodov, ne bi pa smeli misliti, da so bile te pogodbe večne. Ne bi smeli vztrajati pri politiki varčini, ki so se izkazale pogubne za vse tiste, ki so take varčine sprejeli. Ne bi bili smeli zavrniti Hitlerjevih ponudb v mesecu oktobru, ko je bila končana vojna proti Poljski. Toda vse to spada že v zgodovino. Mi smo danes odločeni vojskovati se in to upošteva vse žrtve in vse tveganosti. Tisti narod ni velik, ki se umakne največjim preizkušnjam, ki mu jih nalaga zgodovina.

Prelomiti hočemo verige, ki nas tlačijo.

Sedaj zgrabimo za orožje, da branimo, kar smo si priborili, sedaj bomo pa uredili še vprašanje naših meja na morju. Mi hočemo prelomiti vse verige, ki nas tlačijo. Te verige nas zapirajo v zaprto morje, če nima svobodnega dostopa na ocean. Ta borba pa ni drugega kot samo del smiselnega razvoja naše revolucije. To bo borba med revnimi in bogatimi narodi, ki imajo in ljubosumno tišče pri sebi vasa bogastva in vse zlato. To je borba med zaladimi in rodovitnimi narodi in narodi, ki so ostareli in ki propadajo. To je vojna med dvema stoletji in dvema idejama.

Sosedom ne bomo potegnili v vojno.

Sedaj, ko smo se vdali svoji usodi in ko so porušeni mostovi za nami, izjavljam slovesno, da Italija ne misli drugih narodov potegniti v vojno, ki so z Italijo sosedji na morju ali pa na suhem. Svica, Jugoslavija, Turčija, Egipt in Grčija, naj vzamejo na znanje te moje besede. Od njih je odvisno, da bodo točno izpolnjene.

Vztrajali bodo do konca z Nemčijo.

Na pomembnem sestanku v Berlinu sem izjavil, da nam nalaga fašistična morala to: kadar gremo skupaj s prijatelji, tedaj moramo iti z njim do konca! Mi smo to storili in vztrajali bomo do konca z Nemčijo, z nemškim narodom, z njenimi zmagovitimi silami! Na predvečer tega silnega dogodka pa se spomnimo našega kralja in cesarja. Vljudno pozdravimo tudi voditelja Nemčije, ki je naša zaveznica.

Proti Parizu

Na zapadu divja ogramna bitka na več ko 200 km dolgi črti. Od izida tega boja bo odvisna usoda Pariza in v veliki meri izid sedanje vojske sploh. Nemške divizije, vajene zmage in opremljene z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki, napadajo v neverjetno velikem številu in s silovitostjo, kakor je doslej še niso nikjer pokazale. Italijanski listi poročajo iz Berlina, da ima sedanja ofenziva namen vreči Francijo ob tla. Šele po tej zmagi pride na vrsto Anglija. Trenutek za uničujočo bitko proti Franciji, pravi italijanski tisk, je izbran zelo srečno: Francoska armada je zaradi borb v Flandriji oslabiljena; Angleži trenutno še nimajo dovolj čet, da bi jih mogli poslati v Francijo; razen tega pa Italija veže s svojim zadrževanjem več kot en milijon najboljših francoske armade. Iz istega vira javljajo, da ima nemška vojska od Hitlerja nalogo, da zavzame Pariz v enem tednu ali najkasneje v 15 dneh. Nemške čete so odlično oskrbljene s topništvom, letalstvom in tanki.

Francozi so spričo prodorne taktike nemških oklopnih divizij prilagodili svojo obrambo novemu načinu vojskovanja. Kot je znano, h koncu svetovne vojne na zapadnem bojišču ni bilo več prave bojne črte, ki bi se vlekla v podobi vzporednih jarkov — zaradi tega, ker je taka črta nudila preveč izrazit cilj nasprotnemu orožju. Pač pa se je fronta spremenila v široko polje, posejano z globokimi granatnimi ljaki in drugimi skrivališči, v katerih se je držala pehota s strojnimi, ročnimi granatami, malimi možnarji in topiči. Takšno fronto je bilo lažje braniti in pri obstreljevanju tudi ni toliko trpela, ker cilj ni bil tako ozko določen. Podobno tudi sedaj Francozi organizirajo globoko obrambno črto, ki se naslanja na naravne ovire in ki sestoji iz nekakšnih gnezd, v katerih pa niso le strojnice, temveč tudi protitankovsko topništvo. Takšen obramben sestav je težje osvojiti, ker sega v globino in ne nudi ognju topništva tako določenega cilja kakor pa strnen obrambni pas. Izkušnja bo pokazala, če je to dovolj uspešno protisredstvo proti napadom oklopnih divizij.

Dosedanji boji so Nemcem prinesli uspeh

Fašistična in proletarska Italija je sedaj zopet tako edina in močna, kakor ni bila nikdar. Naše povelje je sedaj samo eno in to povelje se že širi od Alp do voda Indijskega oceana: zmagati! In mi bomo zmagali! Tudi bomo pa Italiji in Evropi dali končno dolgo dobo mira s pravico.

Mussolini je nato vprašal: Ali boste zgrabili za orožje? Vsi so vzklíkili: Da! Ali boste pokazali ves pogum in vso svojo odločnost? Da!

Množica je nato še dolgo vzklíkala zadnje besede in pozdravljala Mussolinija, ki se je moral še večkrat vrniti na balkon. Godbe so nato odigrale himne in razne narodne pesmi.

Besedilo vojne napovedi.

»Njegovo Veličanstvo kralj in cesar Italije se smatra v vojnem stanju s Francijo od jutri naprej, dne 11. junija. Ob 16.45 je bil pri grofu Ciano sprejet angleški veleposlanik in mu je grof Ciano sporočil isto kakor francoskemu veleposlaniku.

ob Sommi, kjer so se zavezniške čete morale umakniti kakih 20 km, in pa v središču, kjer so Nemci potisnili Francoze v gričevje, ki se vleče vzporedno z Aisne. Nekateri trdijo, da to še ni glavni sunek, ampak šele obtapljanje nasprotnika in iskanje mesta, kjer bi se pokazala najšibkejša obramba. Neposredni cilj Nemcev je gotovo zavzeti Pariz, a še važnejša je zanje posest nadaljnjih obalnih mest (Diepe, Le Havre), s čimer naj bi angleška pomoč francoskemu zavezniku postala vse bolj težavna in tvegana. Francozi se tudi po nemških poročilih hrabro bore, ker se očitno zavedajo, da se bjejo za usodo svoje domovine.

5. junija so se začeli veliki boji

Nemško vrhovno poveljstvo je dne 6. junija izdalo kratko uradno sporočilo, da se je 5. junija začela nova nemška ofenziva ob Sommi in da so nemške čete na več krajih predrele Weygandovo obrambno črto ter prekoračile Sommo. Radio Pariz pa poroča: Ministrski predsednik Paul Reynaud je na koncu svojega poročila pred zunanjepolitičnim odborom in poslanski zbornici in v senatu dal tudi kratko izjavo o položaju na bojišču. Dejal je, da je francoska vojska kljub silnim sovražnim napadom predvsem pri Amiensu in ob prekopi Oise—Aisne, obdržala vse dosežene postojanke. Kolone tankov in napadalni oddelki in skupine Junkersovih stirmoglavcev so ves dan napadali v dolini reke Oise. Nemci tu napadajo z najmanj 40 pehotnimi in 5 motoriziranimi divizijami. Francosko letalstvo je tokrat aktivno poseglo vmes ter dajalo močan odpor na najvažnejših točkah bojišča. Britanske čete so južno od Somme in tudi sodelujejo v bojih. Razpolagejo z velikim številom novih tankov, ki so dosti močnejši in večji od tistih, s katerimi so nastopali v Flandriji in Belgiji.

Nov način francoske obrambe

Po pariških poročilih bi bil položaj na fronti po prvem dnevu nemškega prodora naslednji: Nemški motorizirani oddelki so predreli predore pri Amiensu, Tellonu in pri reki Alliette. Toda ti predori niso tako pomembni,

kakor pa so bili prodori v Belgiji. Proti tem vdorom tankov in motoriziranih oddelkov je francosko poveljstvo iznašlo nov način borbe. Nemški motorizirani oddelki so namreč podobni in vrše nalogo konjenice. Zato je francosko vojno poveljstvo tudi izmislilo tak način obrambe proti njim, kakor so ga poznali že proti konjenici v 100 letni vojni. Že tedaj so konjenice posamič prodirale daleč v sovražnikovo zaledje, za fronto pa so to konjenico razbijali posamezni za to določeni majhni oddelki. Prav tako je sedaj francosko vrhovno poveljstvo organiziralo v borbi proti tankom in motoriziranim oddelkom taka gnezda, za katera lahko služijo dosedanje pasti proti tankom, majhne vasi, naselja ali gozdovi. Gre za to, da pridejo ti tanki in oklopni oddelki tako daleč naprej, da ne morejo dobiti več goriva in motornih pogonskih sredstev. Tedaj jih pa manjši francoski oddelki na raznih prirejenih protitankovskih skrivališčih razbijejo z najmodernejšimi topovi. Uspeh prodorov tankov je odvisen od tega, kako daleč se tanki izognejo tem skrivališčem. Sicer nateče nanje. Ta način borbe se je danes zelo izkazal ter zato smatra francosko poveljstvo položaj po prvem dnevu nemške ofenzive za splošno ugoden.

Najhujše je ob Sommi

Francosko uradno poročilo od 6. junija pravi, da je bitka ves dan trajala z vso silovitostjo. Najhujši so boji med Aisno in Chemin des Dames. Sovražnik napada v skupinah po 200 do 300 tankov. Sovražnik ima v borbi nad 2000 tankov. Naše divizije so se zelo južno borile. Prav tako so se borili vsi naši bataljoni, vse naše čete, vsi naši odseki in vse naše baterije. Letala so ves čas napadala sovražne tanke in podpirala našo pehoto. Prav tako so se sijajno borili naši topničarji, ki so zahtevali samo to, da bi šli v prednje vrste. Več sto tankov smo sovražniku uničili. Pred temi silnimi sovražnimi napadi je bilo nekaj naših edinic pobojenih ob dolnjem teku reke Bresle. Pri reki Ailette je sovražnik prodril do severnega obrežja reke Aisne. Proti večeru bitka še vedno traja z vso silovitostjo. Razpočetje naših čet je sijajno. Naša letala so bombardirala železniške zveze v Porenju in industrijske naprave v Porurju in Porenju. Dne 5. junija so naša letala sestrelila 38 so-

Zobje brez kamna

ostanejo zdravi zobje. Negujte svoje zobe vsak dan z zobno kremo ODOL.

ODOL

vražnih letal, sedem pa je bilo poškodovanih. — Nemško poročilo pa trdi: Desno krilo nemške vojske na zahodu, ki je včeraj zjutraj začelo v severni Franciji ofenzivo na široki fronti, je bilo močnejše in od silovitega odpora Francozov. Francoze smo potisnili nazaj in so nemški polki zaplenili velike količine vojnega materiala. Letalske sile se z velikim uspehom udeležujejo teh bojev ter so utirale pot pehote in zlomile odpor sovražnikovih gnezd in oklopnih oddelkov, pri čemer jim je pomagala protiletalska artilerija.

Nemško poročilo o napredovanju

Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile od 8. junija poroča: Operacije vojske in letalstva južno od Somme in južno od prekopa Aisne in Oise se nadaljujejo po načrtu in z uspehom. Weygandova črta je prebita na vsej dolžini fronte. V noči od 6. na 7. junij je nemško vojno letalstvo uspešno napadalo britansko letališče. Letala, ki so se udeležila tega pohoda, so se brez izgub vrnila v svoja oporišča. Ob severni francoski obali se je obrežni obrambi naše vojne mornarice posrečilo uničiti neko sovražno podmornico. V teku včerajšnjega dne je sovražnik izgubil vsega 37 letal, in sicer 27 v zraku, 10 pa od protiletalskega topništva. Devet nemških letal pogrešamo. Nemško vojaško letalstvo je razdeljalo poslopje norveške radijske postaje pri

Hammerfestu. Agencija Domej poroča iz Berlina, da v vodstvu nemške vojske priznava, da je francoski general Weygand naglo ustvaril čisto poseben obrambni postopek, ki predstavlja resno vprašanje za nemški način bliskovitega vojskovanja.

Živahno delovanje angleškega letalstva

Angleško ministrstvo letalstva poroča, da so 6. junija ponoči in 7. junija zjutraj močni oddelki angleških srednjih in težkih bombnikov neprestano napadale sovražnika nad vso Francijo, kjer so Nemci v ofenzivi proti zaveznikom. Sledil je napad na napadom na mehanizirane nemške oddelke, na koncentracije in na železniška križišča izra nemške linije. Dva vojaška transporta sta bila obsuta in zadeta z bombami. Iztrjen je bil en vojaški vlak, na strateških točkah pa so bile razdejane ceste in železniške proge, ki so začasno postale neuporabne. V Porurju in v bližini Hamburga so bile ponovno bombardirane rafinerije, zaloge petroleja in arzenali. Po uspelem bombardiranju so bili naši srednji bombniki med Arrasom in Amiensom napadeni od nemških bojnih letal. Dvoje nemških letal smo zažgali. Pri Cambrai je bil zadet z bombo železniški arzenal in razdejana je

(Nadaljevanje na 4. strani).

Pikčasta črta zaznamuje položaj fronte dne 5. junija, črna črta pa položaj dne 10. junija.

hla jure v dolžini okoli sto metrov. Pri bombardiranih bombardiranih letalnicah, ki ga je prvič sovražnik. Njegov je bil bombardiran tudi Le Cateau, kjer smo razstrelili en vlak. Bombardirani so bili tudi St. Quentin in Douai. Pri Hamburgu so bili bombardirani petnajstski rezervirani in milijuni ljudi. Prav tako, kjer so se pojavila nova letalska letala, so izbruhali požari. Bombardirani sta bila kasneje tudi Kassel in Köln.

Ameriške orožje na zveznike

»New York Times« poroča iz Washingtona, da bodo Zedinjene države dale takoj za vzvratkom na razpolago velike količine pušk, poljskih topov in streliva iz zalog, ki so ostale iz leta svetovne vojne. Dopisnik pravi, da je ta dobava vojnega materiala izredno velika. Ta vojni material se lahko odstopi, ne da bi se našlo nadomestilo prava. Poročilo iz zanesljivega vira, da bodo Zedinjene države poslale Angliji najmanj sto tisoč pušk in 2500 poljskih topov, tako da bodo krile izgube, ki so jih zavezniški imeli v Flandriji. Takaj izjavljajo, da sicer ta material ni najmodernejši, da pa je zelo uporabljen. Sodiijo, da se bo začel takoj prevoz tega orožja v Evropo. Dopisnik omenjenega lista poroča dalje, da bodo navzlic temu, da je kongres odvrnil predlog senatorja Peperja, naj Zedinjene države preiskujejo zavezniške z modernim vojnim materialom, tudi pot in način, da bi se omogočila preskrba zavezniškov z letali, ki jih uporablja sedaj ameriška vojska ter z znanim številom rusičev.

Zakaj se Nemci bombardirali Marseille

2. junija so Nemci in tudi zavezniški poročali, da so nemški letalci prileteli nad dolino reke Rodan in da so pri tej priliki bombardirali med drugim tudi francosko pristanišče ob Sredozemskem morju, Marseille.

Še nobeno bombardiranje do zdaj ni vzbudilo toliko hrupa ko to, čeprav so nemški letala tudi že prej večkrat letela nad francoskim in angleškim ozemljem in ogrozila brez dvoma civilno prebivalstvo. Vselej pa so se takšni napadi še dosti srečno končali na napadence in za napadence, za napadence, ker so se srečno izognili protiletalskemu topništvu in strojnici in obenem odnesli nazaj domov kakšne nove fotografske posnetke s sovražnega ozemlja, za napadence pa, ker sovražnik bodisi niti ni imel namena nanje metati bomb in jih obsipati z ognjem iz strojnici, ali pa so se temu pravočasno izognili v zanesljiva podzemna skrišališča.

Zdaj pa kar naenkrat napad na čisto drugem koncu in še celo napad z bombami! Kako naj si to razložimo. Z razloga nam je prišlo na pomoč francoska poluradna agencija »Telefrance«, ki pravi o tem nenadnem napadu na Marseille tole:

Ta bombardiranja imajo, kakor se zdi, v glavnem ne toliko vojaški kot pa politični pomen. Do njih je prišlo v trenutku, ko se zastavlja vprašanje skorajšnje odločitve Italije, da opusti svoje dosedanje stališče nevojakujoče se države. Brez dvoma Nemci s tem bombardiranjem hočejo pokazati, da so sposobni izkazati pomoč Italiji celo v jugovzhodni Franciji.

Dodajšnja italijanska pomoč Nemčiji

Glasilo nemške vlade »Berliner Börsenzeitung« piše:

»Italijanska nemška zveza je delovala od začetka vojne tako, da je zavezniški državi ne samo čisto rmetala, pač pa juna preiskovala tudi vse njene namere. Naprej so bili zavezniški preiskovalci nad tem, da Italija ni takoj stopila v vojno. V razmisleku so umogočilo njihov načrt, da pričame na Italijo in od nje začne ogrožati Nemčijo na ta način, da bi postopoma se jamstvo, ki so jih dali prej nekaterim državam, razkrijali vojno na evropski jugovzhod ter tako preprečili Nemčiji, da bi mogla dosežati oboje potrebne stvari, razen tega pa preiskovali prejemne zveze med Nemčijo in Italijo. Za tem se je poskušaj v jugovzhodni Evropi, na Sredozemskem morju in na Bliskovem Vzhodu nadalje bolj spretno v karisti Italije in Nemčije. Italija je kot nevojakujoča država držala v tako bojevitih razpoloženih države v tej krajini, ter s tem karistila Nemčiji, kariti na ta način se zapeta na jugovzhod ostala brez pravega učinka.

Razen tega se je Italija med tem časom diplomatsko in vojaško okrepila ter je pristila zahodni demokratični državi, da sta morali poslati znatne vojaške oddelke v Sirijo, Egipt, Maroko in na Alpe. Z ozirom na to se dnevno stanje nevojakujoče Italije ne samo ni poslabšalo, pač pa je znatno okrepilo politični Nemčije, kariti Italija je ob svojih malih zaponah okoli 1.200.000 zavezniških vojakov, poleg tega pa tudi precejšen del svoje vojske morarice in letalstva.

Vsekakor je to izdatna pomoč, ki jo je dala Italija Nemčiji v sedanjí vojni. Zaradi nje ima Italija tudi precejšen delež pri vojaških uspehih Nemčije v Franciji. General Weygand ni mogel uporabiti teh 1.200.000 zavezniških vojakov tu je moral prepuščati svoji usodi francosko-britansko vojsko v Flandriji.

Iz vsega tega glasilo nemške vlade zaključuje, da je v prvem razdobju vojne proti skupnemu sovražniku nemško-italijanska zveza v celoti izvršila svojo nalogo ne samo z diplomatskega stališča, pač pa tudi na bojnem polju ter da zato zavezniške države z upravičeno zaskrbenostjo lahko pričakujejo trenutka, ko bo ta nemško-italijanska zveza začela odločno delovati tudi v drugem obdobju sedanje vojne.

Fronta ni nikjer nevarno pretrgana

Francosko poročilo z dne 8. junija: Kar se tiče razvoja bitke, je treba omeniti, da ne gre tu za kakšno pretrgano fronto, pač pa se boji razširjajo v globino. Tako je na področju ob gornjem toku reke Somme nemška oklopna skupina, katere pomembnost se ni ugotovljena, mogla prodreti kakih 20 km v globino v francosko zaledje. Splošna smer tega prodora je severovzhod-jugozahod. Gre za kolono tankov, ki jo spremlja motorizirana pehota, katere se more boriti, ne more pa zavzeti kakšnega dela ozemlja, še manj pa, da bi se na njen dalj časa zadržala. Vojaški krogi smatrajo, da je položaj te kolone, pa naj dopspe do katerekoli točke, obupen zaradi korakov, ki jih je v tej smeri storilo francosko poveljstvo.

Splošna slika bojev se od 7. na 8. junij ni spremenila. Boji stalno potekajo z vso srditostjo. Smatrajo, da je nemško poveljstvo poslalo v ta boj dve tretjini tankov, s katerim razpolaga, toda francoska pehota se odločno drži pred napadi oklopnih edinic in so od začetka ofenzive njene podporne sile v večini

primerov popolnoma vzdržale udarec od strani nemških tankov in naskakovanih oddelkov pehote kljub zelo srditemu bombardiranju artilerije in letalstva. Posadke na podpornih točkah so dočele nalog, naj se umaknejo in so ta umik izvedle v popolnem redu.

Topovi kalibra 75 mm, ki streljajo v prvi bojni vrsti, so napravili ogromno pustolovne med nemškimi blindiranimi vozili. Ena baterija topov kalibra 75 mm je uničila v enem samem dnevu 75 tankov. Pri Breslu je pritisk popustil, toda sovražnik je pristal z vso silo v oddelku Amalak-Noyon, kjer je vrgel v borbo 7 oklopnih divizij in nalo le 20 svetih divizij. Tudi ob Aime se razvija silna bitka. Na jugu Aime so se naše čete umaknile na polotok, ki se niso doloteli. Tam, kjer je sovražnik izvrtil vdor, se sedaj izvaja vse potrebno, da se vdor ustavi.

Zadnje vesti

Nemška ofenziva se dosedaj razvija v štirih močnatih smereh: 1) Na zapadu ob Abbeville proti porečju reke Bresle. 2) Vzhodno od tukaj od Amiens proti Beauvaisu. 3) V središču ob Peronnea na Neules in od St. Quentin na Ham ter Noyon. 4) Vzhodno od Laona na Aisne in Soissons. Zadnje dni pa se kaže stremiljenje, da se bojišče razširi tudi na vzhod ob reki Aisne približno do Rethela (glej zemljevid).

Prvotni glavni smuk je bil napravljen v središču. Dolina reke Oise preseka francosko obrambno črto od severa proti jugu. Ako bi na tem mestu nemški napad uspel, potem bi se moral Weygand takoj umakniti s celo armado na Seino in na Marno in prepuščati Pariz njegovi usodi. Weygand je to videl ter je zaradi tega na tem področju najbolj okrepil svoje postojanke. Zato na tem področju nemška ofenziva ni uspela in so se Francozi morali v središču umikati največ zaradi tega, ker so jim Nemci upognili obe krili.

Posebno silovite so bile borbe na francoskem desnem krilu. Te so Nemci po siloviti nemški pripravi najprvo prekoricali rečico Ailette. Nato so se v dvodnevnih silovitih bojih postopoma iz zadnje svetovne vojne slovitega gričevja Chemin des Dames. Tudi tu jih Francozi niso mogli ustaviti in so se morali umakniti čez reko Aisne. Po zadnjih vesteh se je Nemcem posrečilo prekorčiti tudi Aisne in se utaboriti na levem bregu reke. Kljub temu, da so nemške čete parkrat bile vržene nazaj, so končno vendarle obdržale v svojih rokah prehode čez Aisne tudi na levem bregu.

Še bolj nepovoljen je bil razvoj bitke na francoskem levem krilu, to je ob morju. Tu angleški polki niso vzdržali nemškega pritiska in so se že drugi dan umaknili na reko Bresle. Po pardedni bitki v porečju Bresle se je v soboto popoldan nemškimi oklopnimi oddelkom nenadno posrečilo prodor čez reko do Forges les Eaux na reki Bethune in so celo dalje prav do reke Seine, ki so jo nemški oddelki dosegli pri Rouenu.

Francosko poročilo pravi, da se francoske čete prizadevajo te nemške oklopne in motorizirane oddelke, ki so tako daleč prodrli v francosko zaledje, izolirati in uničiti. Vendar pa je to hudo udarec za francosko obrambo, ki je zaradi nemškega pritiska na obe krili prisiljena počasi umikati tudi svoje središče pri Noyonu.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o 57 letnico mature na ljubljanskem učiteljski praznujejo letos tovariši: Antosiewicz Adolf, nadučitelj v pokoju v Blachanu, Gor. Stajersko, Christof Josip, ustanovitelj in prvi ravnatelj znane enoletne trgovske šole v Ljubljani, zdaj v pokoju v Šmarci pri Kamniku, Josip Emanuel, pisarniški ravnatelj v pokoju v Kranju, in Pirc Avgust, mestni učitelj v pok. v Ljubljani. Obenem praznuje tovariš Christof Josip letos tudi še 77 letnico svoje starosti, 37 letnico obstoja svojega zavoda in 50 letnico svoje poroke. — Jubilantom še mnogo zdravih, srečnih in zadovoljnih let!

o Za novega župana v Ptujju je imenovan zdravnik dr. Vladimir Breznik.

DOMAČE NOVICE

d Tretja obletnica smrti Rudolfa Dolinarja. V soboto 8. junija na tretjo obletnico žalostne smrti katoliškega akademika Rudolfa Dolinarja je »Danica« priredila spominsko slovesnost. Zjutraj ob 7 so se zbrali člani Akademске zveze v stolnici k sv. maši zadušnici za pokojnim tovarišem. Po sv. maši so odšli na pokopališče k sv. Križu. Spominski govor je imel tovariš Daničar. V svojem govoru je očrtal podobo rajnega tovariša. Rudolf Dolinar je s krvjo zapisal, da se nam je na svetu boriti za večje dobrine kakor sta zdravje in življenje. Po spominskem govoru so akademiki zmolili molitev za pokoj duše padlega tovariša. Za tretjo obletnico so mu tovariši postavili lep nagrobni spomenik. Spomenik je iz rezanega domačega kamna. Krasi ga bronast kip, delo akad. kiparja Franceta Goršeta. Predstavlja angela smrti, ki se spušta k mladeniču.

d Šestnajstemu otroku za botra. Včasih trdijo, da imajo mestne družine povprek mnogo manj otrok kakor kmečke. Nemara da za povprek to velja, vendar se pa tudi Ljubljana lahko postavlja z družinami, ki jih je bil Bog obilno blagoslovil. Tako imajo, postavim, nekatere družine po deset, pa še po več otrok. Daleč pred vsemi številnimi družinami pa koraka družina skladiščnika Franceta Kukovice. Ta je imel kar štirinajst fantov in dve punčki! Desetemu otroku je botroval sam kralj. Zdaj je živih še enajst sinov in ena hčerka. Letos, dne 30. maja, se je Kukovičevi družini rodil šestnajsti otrok, ali štirinajsti živi. Mati Ana ga je srečno povila v ženski bolnišnici. Za botra temu otroku je šel sam mestni župan dr. Jure Adlešič, ki je hotel dati priznanje tej družini, katera se ne otepa otrok in jih lepo vzgaja ter prehranjuje, čeprav s skromnimi življenjskimi sredstvi. Župan se je podal v spremstvu dr. Kodreta, načelnika mestnega socialnega urada ter uradnice mladinskega odseka v žensko bolnišnico, kjer so ga sprejeli upravnik, zdravnik, sestra prednica in novorojenčkov oče. Župan je srečni materi čestital, ji izročil šopet nageljnjev ter tudi lepo darilo. Vsa vesela se mu je mati od srca zahvalila.

hvalila. V kapelici je bil nato krščen zdrav, čvrsto razvit fantek, ki je po botru dobil ime Jurij. Pa še na Kukovičevu stanovanje je stopil župan pogledat. Tam je še lepo obdaril vse brate in sestrice, potem pa se je vrnil k svojemu delu.

d Gradbeno ministrstvo je te dni namenilo 1 milijon dinarjev za popravo zagrebške stolne cerkve. Istočasno dobi banska uprava v Zagrebu 5 milijonov dinarjev za zgraditev novega poštnega poslopja v hrvaški prestolnici.

d Če ni namenjen za izvoz. Da bo v kratkem zmanjkalo tudi pri nas sladkorja, ali da se bo podražil, so začeli govoriti v zadnjem času vsepovsod pri nas, menda ne zato, da bi povedali kakšno novico, pač pa mnogo bolj iz strahu, da se kaj takšnega ne bi zgodilo. Toda iz Belgrada so prišle tudi glede tega zelo pomirljive in zadovoljive vesti. Prodajna centrala za sladkor sporoča, da je sladkorja še dovolj v zalogi in da zato ni nobenega utemeljenega razloga, da bi se kopičile nove zaloge. No, če pa ga je v zalogi še dovolj, potem menda tudi ni razloga, da bi ga podražili, seveda če so te zaloge namenjene za domačo porabo in ne za izvoz.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. S. br. 23.402 od 4. oktobra 1937.

d Še eno mnenje o uredbi o omejitvi potrošnje mesa. Ena od onih številnih uredb, ki se sploh na spustujejo, je uredba o omejitvi potrošnje govejega in svinjskega mesa v tork in petek. »Jugoslov. Kurir« ima podatke, da je potrošnja govejega in svinjskega mesa znatno večja, odkar je bil izdana navedena uredba. Potrošnja mesa pr se ni samo povečala v velikih mestih, temveč tudi na deželi. V velikih mestih kupujejo meščani goveje in svinjsko meso v ponedeljek in četrtek v znatno večjih količinah, da so z mesom popolnoma oskrbljeni v dneh, ko je prodaja mesa prepovedana. Na deželi, kjer je nadzorstvo nad klanjem še slabše, se je začela špekulacija z govejim in svinjskim mesom. V mestih, kjer je nadzorstvo nad klanjem dobro, se je povečala potrošnja po izdaji omenjene po-

trošnje za 10 do 15 odstotkov. Uredba je torej dosegla ravno nasproten učinek.

d Desetletnico svojega uspešnega delovanja so praznovali te dni »Trboveljski slavčiki«.

d Po starih potih. Ker se je izkazalo, da nekateri izvozniki pošiljajo zdrave konje v tujino kot konje za klanje, je trgovinski minister odredil, da se vsi ti izvozniki izključijo za tri mesece od izvoza konj, v ponovnem primeru pa, da se tudi črtajo iz seznama izvoznikov konj.

d Ure, ukait za birmo, Čuden, Prešernova ulica 1.

d Meningitis v Litiji. Krajevne zdravstvene oblasti so poklicale Higijenski zavod iz Ljubljane na pomoč. Danes dopoldne je prišla komisija s šefom dr. Pircem na čelu in je preiskala 160 šolarjev in učiteljsko tukajšnje ljudske šole. Zdravniki hočejo za vsako ceno najti bacilonošo, zlasti pa zvezo med njimi in obolelimi šolarji. Šolarjem so vzeli sluz. Ugotovili so nadaljnih sedem primerov, nalezljivega meningitisa. Bolnike bodo prepehtali takoj v bolnišnico, kjer je že okrog 15 naših šolarjev.

d Medvedka pri izletnikih. Te dni je bila velika skupina izletnikov na Travnici gori pri Ribnici. Tam gori se je paslo nekaj konj. Nenadoma je prilomastila iz goščave velika medvedka z mladičem in se približala konjem. Medvedka je z mladičem vred odhacala nazaj v gozd, ne da bi dobila pečenko, ko ji je zašla v obliki konjskega mesa.

d Luriko Marijo prosimo mirni Slovenci, obiščimo Slovenski Lurdi Na Petrovo priljubljeno dvodnevno lursko romanje-izlet: Rajhenburg-Zagreb! Vse župnije zastopanel Priglasite se takoj upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17-b.

d Kaj pa strokovno nadaljevalno šolstvo. Letos je obiskovalo pouk na 80 strokovno-nadaljevalnih šolah z 274 razredi vsega skupaj 5571 vajencv in 1810 vajenk, v celoti torej 7381, učencev(enk). Na teh šolah je v letošnjem letu poučevalo: 446 učiteljev, 40 učiteljic, 87 veroučiteljev, 37 mojstrov in 4 mojstrice; vsega skupaj torej 614 oseb.

d Šest milijonov dinarjev za dograditev raznih ljudskoodrskih poslopij v Dalmaciji je dala banška oblast v Zagrebu.

d Kam s šolsko mladino? List »Slobodna misao«, ki izhaja v Nikšiću, prinaša članek, kjer takole pravi: »Imamo že precejšnje številno mestno, zlasti pa kmetske mladine, ki ima tri, štiri do pet ali šest razredov gimnazije. Vsa ta naša mladina pa išče službe. To je

Nič razburjenosti!

V glasilu slovenskih trgovcev čitamo tudi sledeče:

Dva razloga ima Jugoslavija, da brez razburjenosti in mirno spremlja dogodke. Prvi je v tem, ker vzdržuje naša država do skrajnosti natančno svoje stališče nevtralne države, izpolnjuje vse obveznosti, ki izvirajo iz njene nevtralnosti, varujoč pri tem svoja prijateljstva in svoje dobre zveze z vsemi evropskimi silami in z vsemi svojimi sosedami. To njeno stališče je doživelo tudi svoje priznanje, če je to priznanje sploh potrebno. Na tem stališču temelje tudi resni pogoji za nadaljnji razvoj in ohranitev mira na naših mejah.

Drugi veliki razlog pa je v tem, da je

naš narod že preživel strahovite katastrofe in svojo veliko Golgoto ter je znal tudi v najtežjih časih ohraniti svojo prisrčnost in vero v svojo nacionalno moč ter v bodočnost svojega naroda. Če je mogel to doseči srbski narod v mali Srbiji, ni nobenega razloga dvomiti, da ne bi mogli tega doseči združeni Srbi, Hrvati in Slovenci, in to zlasti po tem, ko je bil ustvarjen sporazum lanskega leta. Tako moremo s polno vero in zaupanjem v trdnost svojega položaja pričakovati nadaljnji razvoj dogodkov v miru, brez vsake razburjenosti in brez strahu, zavedajoč se svojega pravičnega stališča in zanašajoč se na svojo silo.

VINA

za vse priložnostnaročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.

Rastita in množila se

Veliko se je že letos pisalo in govorilo o tako zvani »beli kuzic«, ki tanje in moči po gredah floveškega rodu bolj ko najstrašnejša vojaka. Roditelji se branijo novega zaroda. Nekateri to delajo, kakor pravijo, iz zdravstvenih osirov, za radi bolehnosti, zaradi slabotnega zdravlja. Pa tudi tedaj ni dovoljeno, te delati, naj uči katoliška morala. Zaduje čase pa večkrat slišimo pritožbe: »Čemu pa naj imamo otroke, da nam jih potem vojaka pobije!« Ali ni ta klic glasec opomin vsem tako zvanim voditeljem narodov, da bi iz njega spoznali preklestvo vojnega divjanja in krvi prelivanja! »Čemu naj pa imamo otroke, če pa nam še v mladih letih pomrjeje! Kaj nam torej koristi, imeti in roditi otroke!« Ljudje, ki takele govore, pa ne pozna Boga in ne neumrljivih duš, pač pa vidijo sami sebe in svoj dobiček. Bog se usmili teh kakor onih.

umevno in bi za naše kraje bilo kar dobro, ko bi vsi tudi res mogli dobiti — Toda ne morejo je vsi dobiti. Pač pa bi se mogli lotiti izboljšanja kmetijstva ter ga bolj industrializirati, mekarstva, čebelarstva, sadjarstva, vrtarstva in zadrugištva. Iz te mladine bi mogli sestaviti izvrstno armado za nagel napredki naše vasi, seveda, ko bi ta naša mladina ne bila tako zelo političnarska, še večkrat pa kavarniška. Priznati pa moramo, da mladina ni vedno vsega sama kriva, ker ji šola v tem smislu ne daje navodil za življenje, pa tudi drugi ne, ki jo vidijo okoli sebe. Te stvari je treba spremeniti ter doseči, da se bo vedno več naših solanih ljudi začelo baviti s praktičnim delom, da se vrnejo nazaj k grudi.

d Orla, ki je meril z razpetimi krili 3.10 m, je ustrelil te dni nek kmet iz Hamkoncev v bližini Bjelevarja. Nenadno so se pojavili štirje velikanski orli, ki so krožili kakor nekakšna letala nad vasio in bližnjim poljem. Nepriznava pa so se ti štirje ptici spustili na tla in to celo nedaleč od hiš. Bližnji kmet je stopil po puško ter enega teh orlov brez težav ustrelil. Vsa vas je hodila gledat nenavadnega ptica, kajti vselej takšnega dogodka v tej vasi ni.

d Pri zaprtju ali pri motajah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef vode.

d Gorenjska je vsa dostopna. Neodgovorni ljudje tirijo neresnične vesti, da so nekateri gorenjski kraji nedostopni. To je enostavna izmišljotina, ki hoče vzeti urejenim gorenjskim krajem še obisk domačih gostov. Tujskoprometna zveza sporoča, da so dostopni vsi kraji, zlasti v Gornjesavski dolini in v Bohinju, seveda je pa potrebno jemati s seboj legitimacijo. Najbolj vpeljane so legitimacije Slovenskega planinskega društva, vidirane od upravne oblasti l. stopnje.

d Nad zlatarsko izložbo so se spravili. Nenavadno drzen vlom je bil izvršen v noči med petkom in soboto v zlatarsko izložbo pri zlatarju in urarju Rudolfu Rusu, kjer so vlomilci odnesli raznih zlatih predmetov v vrednosti okoli 80.000 din. Zlatar Rus ima svoj lokal na Jezerski cesti v Kranju v poslopju Pokojninskega zavoda. Vlomilci so z orodjem deloma odstranili železno roletno, odprli izložbeno okno in izložbo popolnoma izropali. Odnesli so 45 zlatih prstanov različne vrednosti, med njimi nekaj zelo dragocenih, 3 damske zlate ure, 30 ovrat. veržic, okoli 40 obeskov,

35 parov dragocenih uhanov, 12 rapestnic in 10 moških veržic v skupni vrednosti 80 tisoč dinarjev. Vlomilci so pustili na kraju vlomna nekaj orodja, ki ga je policija zaplenila in s pomočjo katerega je bilo mogoče prijeti nekaj osumljenih oseb.

d) Preureditev ceste skozi Celje. Gradbeni minister dr. Miha Krek je potrdil gradbene načrte za preureditev in tlakovanje državne ceste v Celju in naprej mimo Gaberja. Ker so krediti že na razpolago, bo tehnični oddelek banske uprave v kratkem razpisal licitacijo.

d) Graditev ceste Maribor-Fram. Znano je, da sta že dve licitaciji za izboljšanje najvažnejše štajerske prometne žile, ceste Maribor-Fram propadli, ker se nikdar ni oglasil noben podjetnik. Zdaj je minister za gradbe dr. Miha Krek odločil, naj se preureditev ceste Maribor-Fram začne v delokrogu banske uprave v Ljubljani. Zato je bil že postavljen poseben odbor, ki bo vodil vsa gradbena dela. Za načelnika odbora je bil postavljen inž. Vaneč, šef tehničnega oddelka v Mariboru.

d) Zaselje Bukova gora je izločeno iz občine Zreče v konjiškem okraju in spojeno z občino Vitanje istega okraja.

d) Dijak po nesreči ustrelil tovariša. Iz Sobote pišejo. Zadnji dan šolskega pouka se je žalostno končal za drugošolca Slavka Kneževiča, sina kavarnarja iz Dolnje Lendave. Z nekim tovarišem iz drugega razreda je šel v gozd ob Lendavi. Tovariš je naenkrat privlekel od nekod revolver — sam pravi, da ga je našel v gozdu — in tako sta mlada dijaka takoj z zanimanjem pregledovala orožje. Brez težave sta vzela iz njega magacin z naboji, toliko pa še nista poznala orožja, da bi pogledala, če ni morda ostal v cevi še kak naboj. Sledil je strel — in drugošolec Kneževič je bil hudo ranjen v trebuh prepletan v obojko bolnišnico. Krogla mu je prebila jetra in obtičala ob hrbtenici.

d) Na mariborski carinarnici so zaključili račune za proračunska leta 1939-40 ter se iz njih vidi, da je bilo lani 112.275.796 din dohodkov od carin. Za 10 milijonov din so bili ti dohodki višji, kakor v predpretečenem proračunskem letu. Letos pa se dohodki carinarnice kljub težkim časom držijo na lepi vi-

šini. Tako je imela v mesecu maju mariborska carinarnica 10.316.795 din dohodkov. Ta mesec so že prišle do izraza nove izvozne carine, ki so prinesle 1.069.804 din dohodkov. Depozitov pa je carinarnica dobila v maju dinarjev 366.364.55.

d) Drava izroča svoje žrtve. Pri Stojncih je naplavila Drava truplo starejšega možaka, v katerem so spoznali preužitkarja Bezjaka Ivana, starega 59 let. Pred dnevi je hodil ob nabrežju in pri tem padel v vodo. — Pri Spodnjem Bregu pa je naplavila Drava truplo posestnika Podlesnika Viljema. Kako je pokojnik utonil, ni znano. — Naj počivata v miru!

d) Nevaren jetnik pobegnil. V zaporih mariborske jetnišnice je bil nevaren prijatelj tujih koles Karel Rober, katerega je jetniški paznik nekajkrat na teden vodil v bolnišnico, kjer so ga zdravili. Tudi te dni ga je peljal tja. V bolnišnici pa je jetnik nenadoma skočil skozi okno ter zbežal neznanokam. Rober je že enkrat pobegnil iz zaporov.

IZ DOMAČE POLITIKE

p »Štirje koncentrični krogi«. V pravoslavem samostanu Žiča je pravoslavni škof dr. Nikolaj Velimirovič imel govor, kjer je med drugim dejal, kakor poročajo listi: »S tega kraja je sv. Sava razglasil program srbskemu narodu, program organski, ne pa mehanični. Razložil ga bom v obliki več koncentričnih krogov. V srednjem krogu je točka, ki vse giblje. Prvi krog je srbstvo, drugi jugoslovanstvo, tretji slovanstvo, četrti pa človečanstvo. To je sv. Sava pokazal s svojimi vzgledi in deli. Govoril je: Nisem le Srbin, marveč Jugoslovan, nisem pa le Jugoslovan, marveč pripadam slovanstvu in nazadnje vsemu človeštvu. To je program svetosavja, ki je vlit v naš narod.«

Tržič. Za meščanske žele oddajajo starši svoje otroke pod skrbno nadzorstvo čet šolskih sester in v dobre ter cenene oskrbo v Tržič na Skalo. Interesenti za prihodnje šolsko leto naj se oglašijo takoj!

Rusija za varnost balkanskih držav

Zapoved sovjetskemu poslaniku Lavrentijevu, naj pride čimprej iz Sofije v Moskvo, opravljajo dobro poučeni krogi v zvezi z važnimi sklepi, ki so bili sprejeti te dni na seji sovjetske vlade. Po tej seji je bilo izdano neuradno poročilo, da je sovjetska vlada na seji razpravljala o varnosti balkanskih držav v sedanjem evropskem spopadu.

V obveščenih moskovskih krogih zatrjujejo, da je sovjetska vlada sklenila, da bo z vsemi razpoložljivimi sredstvi varovala mir in sedanje stanje na Balkanu. Pravijo, da je sovjetska vlada po tem sklepu trdno odločena, da bo z orožjem posredovala v teh pokrajinah, če bi katera koli vojskujoča se država poskušala tod kaliti mir. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov je na večerajnji seji vlade podal obširno poročilo o političnem položaju v Evropi ter je v zvezi s tem tudi zahteval, da se takoj sprejmejo sklepi glede ukrepov, ki bi jih bilo treba izdati zaradi varnosti Balkana z ozirom na možnost, da se

vojna razširi na Sredozemsko morje, in z ozirom na važne posledice, ki bi jih to imelo na posamezne države ob sredozemskih obalah.

Visok uradnik iz zunanjega ministrstva je izjavil časnikarjem, da je Sovjetska Rusija sklenila, da bo z vsemi razpoložljivimi sredstvi skrbela za varnost na evropskem jugovzhodu. V zvezi s tem sklepom sovjetske vlade je sovjetsko časopisje že začelo objavljati podatke o moči rdeče armade, ki bi se je v tem primeru poslužila sovjetska vlada.

Na pobudo zunanjega ministra Molotova je moskovski radio v več jezikih razglasil, da se je Rusijo odločila varovati in vzdržati neodvisnost balkanskih držav, in to z vsemi sredstvi, ker smatra zlasti neodvisnost nekaterih teh držav kot brezpogojno potrebno za svojo varnost. Ruska vojska je pripravljena, da izvede vse potrebno za zagotovitev sovjetske varnosti in je dovolj močna, da pripomore k porazu tistih, ki bi se spuščali v pustolovščine na Balkanu.

RAZGLED PO SVETU

KATOLIŠKA CERKEV

s Pa misijonskem svetu. Med družbami, ki so se v zadnjem času zelo razmahale, so med prvimi frančiškanka Marijine misijonarki. Družba je v prvi vrsti misijonska in ima v Evropi 80 naselbin, v Aziji 126, v Afriki 61, v Severni Ameriki 19, v Južni 24 in 11 v Oceaniji. Njihovo delo je v prvi vrsti posvečeno vzreji in vzgoji mladine in skrb za bolnike in onemogle. Pred kratkim je izšel njihov letopis, ki navaja naravnost čudovite številke. — Deset let je minulo, odkar se praznuje binkoštni dan bolnikov. Pobožnost se je začela v Italiji, kjer se je udeležilo vsako leto okrog 300 tisoč bolnikov. Polagoma se je razširila po vsem katoliškem svetu. — Veličasten sprejem je doživel ob svoji vrnitvi v Ugando v Afriki prvi črni ugandski škof Jožef Kianuka. Sprejema in slovesne škofovske maše se je udeležil tudi kralj Muteza z dvorom in ministri. Naslednji dan je napravil kralj na dvoru škofu v čast veličasten sprejem. Sprejema se je udeležilo okrog 200 najodličnejših oseb. Da počastijo novega škofa, so se poleg katoličanov zbrali tudi protestanti, mohamedanci in pogani. — Na veliko soboto 1940 je v kapeli visoke šole v Pekingju na Kitajskem prejelo sv. knji 19 odraslih vseh. Med njimi sta bila 2 srednješolska profesorja in 12 slušateljev visoke šole. Duhovnih vaj zadnje tri dneve pred veliko nedeljo se je udeležilo 165 dijakov. — Pred desetim leti je umrl mudiški smrti salezijanski škof Alojzij Versiglia kot žrtve kitajskih komunistov. Zdaj se je začela uradna cerkvena razprava, da se mu čenec proglasi za blaženega. — Apostolski vikariat na Fidsijskih otokih v Oceaniji ima 48 šol, ki so od kolonialne vlade priznane. Te šole obiskuje 3832 učencev, po večini katoličanov. Poleg misijonskih bratov in sester poučuje še 33 domačih učiteljev, ki so nastavljeni in plačani od vlade. Misijonarji tudi zelo skrbijo za vzgojo domače duhovščine. Prav zdaj se je apostolski vikar odločil, da postavi novo poslopje za veliko in malo semenišče.

MADJARSKA

s Zbiranje sovjetskih čet v Galiciji? Dobro poučeni madžarski diplomatski krogi izjavljajo, da je sovjetska vlada začela zbirati v Galiciji zelo veliko svojih čet. Sovjetske čete se zbirajo zlasti med Stanislavovom in Strijem. Cete se pomikajo v smeri proti madžarski meji. Za vse te prevoze čet sovjetska vlada ne more več Nemcem posojati toliko vagonov, kakor je bilo to potrebno za redni trgovinski promet med Sovjetijo in Nemčijo. Oviran pa bi naj bil zlasti nemški prevoz med Nemčijo in Romunijo skozi Galicijo, ker sedaj Sovjeti prav tam prevažajo svoje čete. V romunski obmejni postaji Orašeni čaka mnogo vagonov na prevoz v Nemčijo, ker so pa sovjetske železnice v Galiciji zabasane, so ta promet ne more normalno razvijati. Sovjeti so v zadnjem času posojali Nemcem mnogo svojih vagonov, ker je Nemčija rabila mnogo svojih vagonov za promet

proti zahodnemu bojišču. Sedaj pa sovjetske železnice teh vagonov ne morejo več posojati. Tukaj se začuden vprašujejo, proti komu zbirajo Sovjeti čete v Galiciji. Med Madžarsko in Sovjetijo v zadnjem času ni bilo prevelikih težav in je nedavno odpotovalo madžarsko gospodarsko zastopstvo v Moskvo.

NEMČIJA

s Te in one iz Korotana. Notranji minister je odredil, da je vsak razgovor z vojnimi ujetniki, v kolikor ni po delovnih prilikah nujen, prepovedan. — Za teden do 2. junija so oddajali trgovci na pristojno nakaznico 2 jajci. — Trdka Leitgeb v Sinči vesi je sprejela 24 Kanalcianov v svoj obrat. Nastanjeni so v bivšem letovišču dunajskega kreditnega društva ob Klopinskem jezeru. — 80.000 kg starega papirja je nabrala Hitlerjeva mladina v Celovcu na en sam dan. — V Borovljah so zborovali učitelje, člani nar. soc. učiteljske zveze za celovški okraj. Na sporedu je bilo med drugim predavanje o sodobnih nalogah v šoli. — Izgubil se je 30-letni posestnik Janez Malle iz Kožentave. Z binkošnega izleta v Ljubelj se ni več vrnil domov. — Na Dunaju je umrla 56-letna Marija Olinovec, soproga puškarja v Borovljah. — Pokopali so: v Škocjanu 32-letnega Aleša Kusum iz Vogel, v Svecih Jurčovo mamo iz Zavrha.

DROBNE NOVICE

Uradne sogotavljuje, da bo Španija ostala nevtralna, tudi če bi Italija vstopila v vojno.

Indijska vlada je sklenila, da poveča število indijske vojske za 100.000 mož.

Jugoslovanskim izseljencem v sasedeni Belgiji se godi menda dobro in so večinoma zopet vsi na svojem starem poslu.

Ameriški listi pišejo, da Amerika ni več nevtralna, temveč le nevojskujoča država.

Turška vlada je sklenila, da ukine orient ekspresni vlak.

Finančno nadzorstvo nad bolgarskim državnim gospodarstvom katero so doslej izvajale zapadne države, je odpravljeno.

Oddajo železnih ograj, vratnih okrasov in sličnih kovinskih predmetov, je odredila tudi Anglija.

Štiri letnike je poklicala pod orožje. Iraka, ker se boji iznenadenj.

1.300.000 mož ima pod orožjem Romunija po zadnjem vpoklicu.

500 francoskih vagonov so zajele nemške čete po umiku pri Lanterburgu.

400 letal je odposlala Amerika 7. junija da se bo spet začel redni promet v Ameriko.

V dveh dneh je v ameriški Njujork dospelo za 500 milijonov dolarjev holandskega in belgijskega zlata.

Milijarde dolarjev novih davkov za državno obrambo je sklenila naložiti vlada Združenih ameriških držav.

Nemške izgube so znašale do konca maja čez 600.000 mož, pravijo angleška poročila. zaveznikom.

Sovjetski poslanik v Sofiji Lavrentijev je 8. junija odpotoval v Moskvo.

V Vatikanu so pripravili bivališče za tiste poslanike pri sv. Stolici, ki zastopajo države, s katerimi bi Italija lahko stopila v vojno.

Ameriške vojne brodevje naj gre tako za pomoč zaveznikom, zahteva večina ameriškega tiska.

Sovjetska Rusija je baje poslala Nemčiji in Italiji novo opozorilo, da ne želi nikakih sprememb sedanjega stanja na Balkanu.

Pešuradne nemške poročila o zavezniških letalskih nočnih napadih pravi, da ti napadi niso dosegli nobenega uspeha.

Poštni promet med sasedeno Holandijo in nevtralnimi državami je obnovljen.

Anglija in Francija sta načeli sedanjo vojno, da bi uničili proletarski državi Italijo in Nemčijo, trdi italijanski tisk.

Nemci napadajo zdaj v severni Franciji z 200 divizijami, menijo italijanski listi.

Če izgubimo te bitke, izgubimo Pariz, ne pa še vojne, piše francoski »Jour«.

V prenosovani Reynaudovi francoski vladi ni več Deladlerja.

V Kemuniji se praznovali 7. junija 10 letnico, odkar se je kralj Karol vrnil iz tujine in prevzel oblast.

Prisel je čas, ko je treba za varstvo ameriškega naroda uvesti obvezno vojaško dolžnost, piše ameriško časopisje.

Vsi italijanski parniki na visokih morjih so dobili ukaz, naj odplovejo v nevtralna pristanišča.

Slovaška vlada je prepovedala klati sleherno živino na vsem ozemlju države.

Sv. oče Pij XII. ne bo šel poleti na običajne počitnice v Castelgandolfo, marveč bo ostal v Vatikanu.

Najefikativnejše sredstvo proti bombnikom je spetno uporabljena strojnica, pišejo angleški listi.

Vsak izvor koruze je za en mesec prepovedala romunska vlada.

Nemška ofenziva na Severni so razvija počasi, trdi švicarsko časopisje.

Tako nemške kot zavezniške vrhovne poveljstvo poroča, da se premikanje čet v severni Franciji vrši v redu in uspešno.

Francoski poveljnik Weygand je izjavil, da je popolnoma zadovoljen s potekom bitke, ki zdaj traja.

Francoska letala so bombardirala v noči med 7. in 8. junijem Berlin.

Nemške čete se morajo boriti na Norveškem z velikimi težavami, pišejo nemški listi.

Angleži izpraznjujejo Gibraltar; prebivalstvo odhaja v francoski Maroko.

84 urni delovni teden je uveden v Franciji.

Protizavezniške demonstracije so bile v Burgosu v Španiji.

Pet italijanskih velikih petrolejskih ladij se je po nalogu vlade zateklo v mohikanska pristanišča.

Italijanske paroplovne družbe so ustavile promet z Ameriko.

Nemci so potopili 20.000 tonsko angleško križarko »Carinthia«.

Italijanski tisk je začel prinašati grožnje in napade proti Ameriki.

Angleško letalstvo ministrstva uradno poroča, da je v zadnjih desetih dneh padlo šest pa pogrešajo 284 letalcev — častnikov in pilotov.

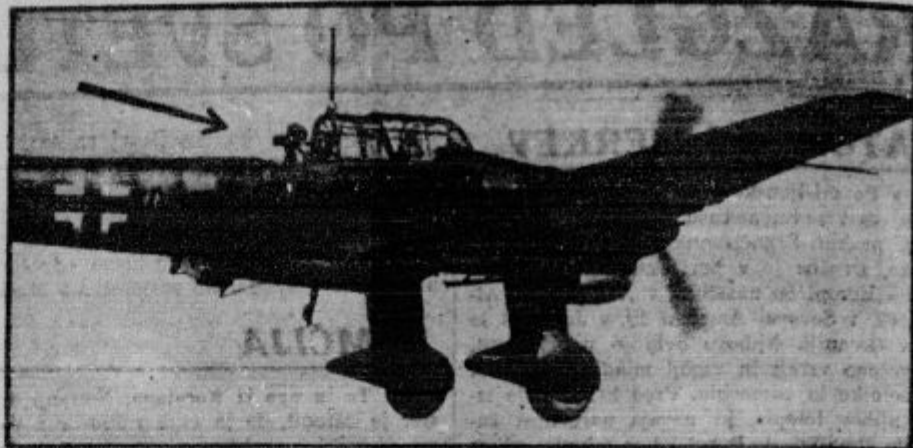
Knežinja Olga, ki je praznovala v torek dne 11. junija svoj rojstni dan.

Dne 8. junija je preteklo deset let, odkar je zasedel prestol v Romuniji kralj Karei II.

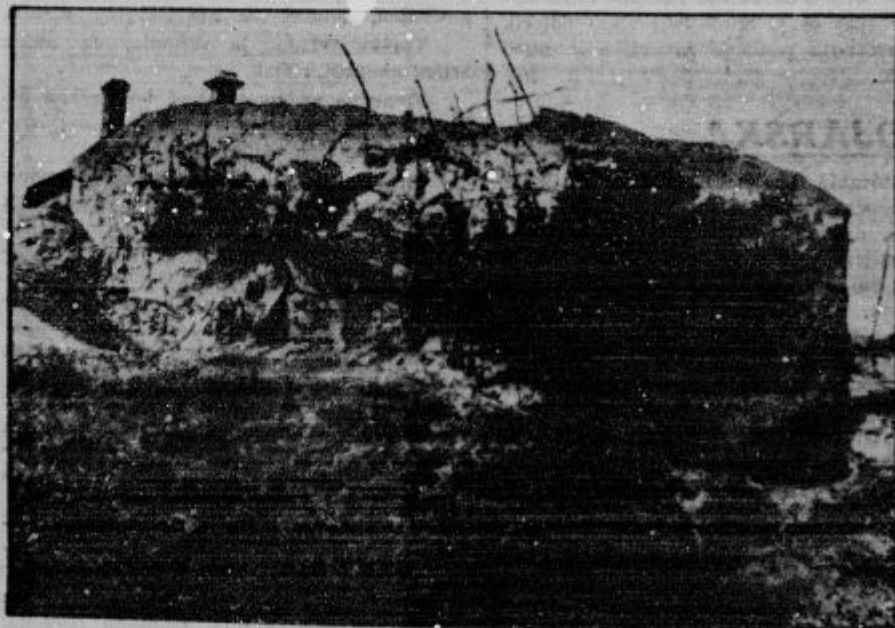
Meščanska šola v Novem mestu je praznovala desetletnico obstoja

Casninar, ki hoče dobiti pravo sliko o položaju na bojišču, se mora sam izpostaviti veliki nevarnosti. Slika nam kaže časnika, ki iz letala opazuje potek bitke

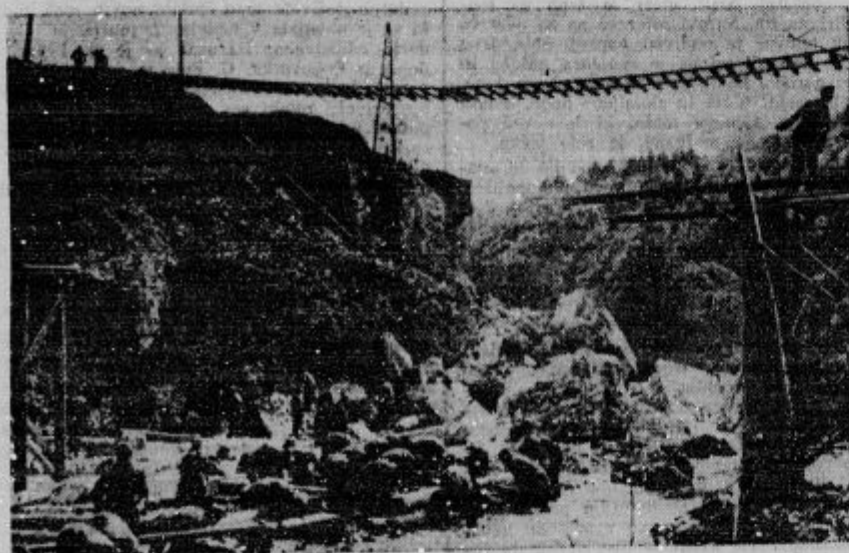
Nemški vojaki ki vijejo na Nizozemskem lesene cokle za spomin

Ena francoskih utrdb, ki jo je uničilo sovražno topništvo.

Obala pri angleškem pristaniškem mestu Doveru ob Kanalskem prelivu

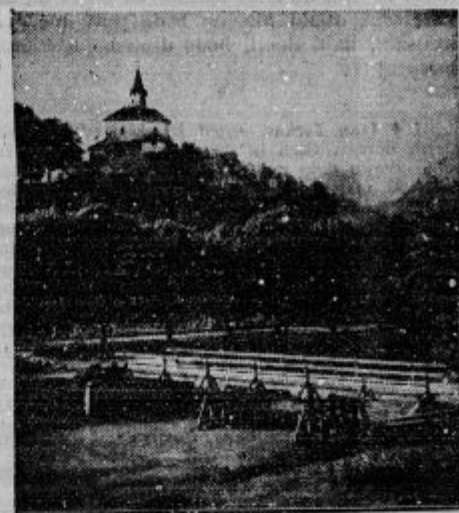
Nemci grade nov železniški most brez hudournik na mestu, kjer je bil stari most porušen

Nemci so zaplenili na zahodnem bojišču velikanski top

General Weigand, vrhovni poveljnik zaveznških armad, zapuša utrdbo, v kateri je nastanjeno poveljstvo nekega odseka

Pogled na Mali grad v Kamniku

Vojaki iz francoskih kolonij, ki se bore na francoskem bojišču za Francijo.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih najboljši dnevnik »SLOVENE«!

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBACI«!

NOVICE IZ JULIJSKE KRAJINE

I Podarjena maturna in še kaj. Letošnje razmere so maršakakino stvar postavile na glavo. Vse se je moralo spremeniti samo zaradi te nesrečne vojne, ki jo je Evropa na vsak način hotela imeti, čeprav je mogla že vnaprej videti njene strahotne posledice. Tudi v Italiji — čeprav tu vojno še zmerom samo obljublja — se vsepovsod pozna, da so zavladele izredne razmere in da je vse samo priprava na nekaj hujšega. Gotovo se niso letošnje šole končale kar tako slučajno 15 dni prej kot navadno. Nekaj mora to vsekakor pomeniti, in sicer nič kaj dobrega. Skoro si ne moremo to razlagati drugače kot s skrbnimi pripravami na vojno, v katero bo po dosedanjih napovedih sodeč tudi Italija prav v kratkem stopila. Pravijo, da čaka samo še na ugodni trenutek, ki bi aspočil za Nemčijo na zahodno-evropskih bojiščih. Edini, ki so zadovoljni in celo veseli, da bo letos šole prej konec, so učenci, kajti ti položaja tudi že ne majo pravilno preceñiti. Če bi ga, bi morali reje vrediti še tako hude čase v teh petnajstih dneh pouka, kolikor bi ga moralo še biti. Po arodnjih šolah pa se je dijaštvo razveselilo še nečesa drugega: kot blisk se je raznesla novica, da letos mature ne bo in da zaradi tega dijaki niti ne bodo prav nič prikrañani, kajti dobili bodo diplomu kar brez mature!

I † Ivan Torkar. Zopet je odšel eden izmed starih borcev, eden iz stare garde po plačilo za svoje zvesto delo v večnosti: v Podbrdu je v nedeljo 26. maja umrl g. Ivan Torkar, ki je več desetletij vodil tamošnji poštni urad in bil zato splošno znana pod imenom poštar. Pokojni je bil eden izmed tistih moč, ki je pred dobrim polstoletem začel sodelovati pri podvigu naše narodne zavednosti in je tudi na gospodarskem polju vneto pomagal graditi našo narodno samobitnost. Bil je pošten, veren Slovenec in se je vse življenje udejstvoval kot odličen pristal katoliške narodne misli. Naj počiva v miru!

I Smrt je gospodarila. V preteklem tednu je v Dornbergu na Vipavskem zelo gospodarila smrt. V četrtek, na Telovo, sta v isti hiši ležala na mrtvaškem odru Ivan Cotič, grobokop, ki započa

leno in štiri nedoraste otroke — ter njegov sedemletni Rafael Kavčič. Oba sta podlegla hudi pljučnici. V petek je usahnilo mlado življenje 12-letne Perine Bala, a v soboto je umrla po daljši bolezni vdova Amalija Berco-Budična. Pretekli četrtek pa je umrla najstarejša žena v fari, 94-letna Ana Cotic-Zeletova. Kaj čuda, če je razpoloženje vaščanov vse te dni bilo precej razglašeno, ako upoštevamo poleg številnih smrti še posiljevanje mnogih dnevnih odhajajočih moč in fantov.

I Neurečna mati. V Prvačini je 62letna mati Alojzija Furlani-Felixsova dolgo trpela na neozdravljivi bolezni. Ko je bil te dni njen sin poklican na orožne vaje, si je to tako močno vzela k srcu, da se je posočila, ko so vsi domači spali, vsa imedena splazila na prosto v temo. Drugi dan so jo našli mrtvo v vodi.

I Avto je jo poročil in onega usmrtil. V večernih urah sta se vračala po državni cesti iz Koprive proti Kramnu zakonca Alojzij in Marija Lorenzutti, ki kupčujeta z zelenjavo. Spremljala sta svoj voznik, v katerega je bil vpreden ošibek. Nenadoma usopče na njenim hrbtom avto. Še preden je utegnil preplaheni moč potisniti svoje skremno vozilo na rob ceste, je treščil v nesrečno skupno divjačjo avto, ki je prevrnil vozilo s osloni v občutni jarek, avto in čeno pa sunkoma podel na tla. Surovi lafer se pa za nesrečo ni zmenil, lezaveč je odhajal naprej. Šele drug avto, ki je privozil mimo, je ranjenca naložil in odpeljal v goriško bolnišnico. Tam je uboga žena, ki je imela razbit tiliak in zlomljene noge, kmalu podlegla, stanje njenega moča, ki ima več poškodb in pretresene možgane, je zelo težko.

I Nova pokopališča v Idriji. V nedeljo 26. maja je bilo blagoslovljeno naše novo pokopališče. Cerkevne obrede je opravil dekan g. Carlet. Slovesne blagoslovitve, pri kateri je ubrano prepeval domači cerkveni pevski zbor, so se udeležili številni zastopniki oblasti in velika množica ljudstva. Lepa pokopališčna cerkev bo posvečena Materi božji. Njena slika že visi v oltarju.

I Gospodarska pogajanja z Jugoslavijo. V rimski palači Chigi je nadaljevalo svoje delo italijansko-jugosloviansko trgovinsko odposlanstvo pod predsedstvom senatorja Gianinija in predsednika jugoslovianskega odposlanstva, pomočnika zunanjega ministra dr. Pilije. Razgovorom pogajanj obeh odposlanstev so posvečali italijanski listi veliko pozornost ter je tako med drugim »Giornale d'Italia« pravil, da bosta obe odposlanstvi v popolnem vzajemnem razumevanju pripravili spremeniiti trgovinsko izmenjavo v pogledu nekaterih proizvodov. Vsi krogi so prepričani, da bodo pogajanja, ki so potekala pristrano, privedla do sporazuma v pogledu povečanja izvoza nekaterih

jugoslovianskih proizvodov, v prvi vrsti živine, svinj, telet, jaje, navadnega in celuloznega lesa, kož in premoga. Jugoslavija bo pa nadalje v povečanem obsegu iz Italije uvažala več bombalnice in lanenega prediva, stroje, avtomobile, petroleje in nafto.

I Prve ženske sprevodnice v Trstu. Te dni so se pojavile na triaškem tramvaju prve ženske sprevodnice. Na podlagi civilne mobilizacije so bile nekatere ženske sprejete v tramvajsko službo. Pod nadzorstvom uradnikov so se te dni začele vaditi v prodaji vozniških listkov.

I Stara balastna pesem. V Lokvici pri Opatjem selu so trije mladi moški iskali ostanke vojnega streliva. Naleteli so na težko avstrijsko granato, ki so jo v svoji kaznivih lahkomišelnosti začeli seveda takoj odpirati, da bi pobrali iz nje sedaj tako dragocen baker. Kakor že neštetokrat, se je ponovila ista pesem: granata je nenadoma eksplodirala in trije nepremišljeni iskalci sreča so ležali v svoji krvi. Vsi trije so dobili številine in tudi težke poškodbe in jih je »Zeleni križ« odpeljal v goriško bolnišnico, katero bodo najbrž pustili kot pohabljeni. Ubogi ljudje!

I Nova maša v Idriji. Idrija je v zadnjih desetletjih doživela lepo številno novih mač, toda ta, ki se je obhajala v nedeljo 2. junija, je bila vendarle edinstvena. Daroval jo je g. Franc Felc, doma iz Cekovnika. G. Felc je do sedaj prvi novomašnik iz romantičnega Cekovnika. Pa so se njegovi očji rojaki res postavili. Okraskali so dolgo pot od novomašnikovega doma vrh Bele do župne cerkve na vso moč lepo in udeležili so se slavlja v zelo velikem številu. Cerkev sv. Barbare je bila nabito polna. Cerkveni govor je imel idrijski rojak dr. Fr. Močnik, profesor in stolaj vikar v Gorici. Jedrnato in lepo je razložil verni množici pomen katoliškega duhovnika za ljudstvo in za zveličanje duš. Med svetim opraviлом je lepo prepeval znani idrijski cerkveni pevski zbor. Po službi božji je bil najt manj prijeten, čeprav ne toliko važen slavnostni del, namreč skupno kosilo v staroslavnem »kanoncu« pri Diditu. Poteklo je v najlepši harmoniji in splošni zadovoljnosti. Izmed številnih prisrčnih napitij je treba zlasti omeniti krepke besede čekovniškega domačina g. Valent. Lapejmeta, ki je čestital g. novomašniku, staršem in vseh soseski. Cekovnikarji so na ta dan res upravičeno ponosni. G. Felc je imenovan, kot smo že poročali, za župnega upravitelja v Striščih v Baški dolini. Zelimo mu obilo uspeha pri dušopastirskem delu, katero bo začel v tako težkih časih.

I Industriji darujejo za fašistovske domove na Goriškem. Kakor smo poročali, je bilo sklenjeno, da se zgradi na Goriškem vrsta novih fašistovskih domov. Po poročilih italijanskih listov so se za postavitev teh domov najbolj zavzeli veliki industrijci, ki imajo svoja podjetja v deželi: senator Benelli iz Trsta, predsednik družbe »Cementi Isonzo«, njen podpredsednik in tajnik so se ponudili, da zgrade fašistovski dom v Anabovem (Saloni), kjer stoji cementne tovarne; g. Piremaria Tognelli, generalni ravnatelj triaških predilnic (Colonificio Triestino), ki imajo svoje tovarne v Podgori, bo sezidal podgorški dom; inž. Karel Semenza, ravnatelj soških elektrarn (SADE) je prispeval 250.000 lir k zgradbi fašistovskega doma v Kanalu; gg. Anton Rizzatti iz Ajdovščine in Al. Tachino iz Gorice sta podarila vsak po 50 tisoč lir za pokrajinski fašistovski dom v Gorici. Pred par dnevi je vse imenovane gospode s pokrajinskim političnim tajnikom na čelu sprejel vladni predsednik v posebni avdienci.

I Zaradi Italije sta morali Anglija in Francija vzeti z glavnega bojišča 50 divizij, ki niso mogle sodelovati proti Nemčiji. S tem je storila Italija Nemčiji veliko uslugo. Druga usluga je bila v tem, da je Italija preprečila razširjenje vojne na Balkan in zagotovila Nemčiji preskrbo. To je storila zaradi tega, ker zavezniki niso hoteli izpolniti pravičnih italijanskih zahtev, pravi uradno sporočilo agencije Stefani.

Stari grad nad Vipavo

Dvajset nemških divizij je zbranih ob italijanski meji. Dva v Sloveniji, dva v Srbiji.

PO DOMOVINI

Dekliški dnevi v Betnavi

Katoliška akcija za dekleta v lavantinski škofiji vabi vsa dekleta lavantinske škofije na versko prireditev v dne 29. in 30. junija.

To bodo III. dekliski dnevi na Betnavi pri Mariboru.

Betnava se že pripravlja, da bo za ta veliki dekliski praznik sprejela čim lepše število deklet! Pridite, dekleta! Stranile se bomo v močni volji, da bo vsaka izmed nas v teh težkih časih pogumno in zvesto izpolnila svoje dolžnosti do slovenskega rodu.

Na Petrovo zvečer nas bo uvodna Marijanska prireditev, ki ji bodo sledile večernice in procesija z Najsvetejšim, pripravila za naš veliki praznik. V nedeljo zjutraj nam bo prevz. g. škof. dr. Ivan Tomažič opravil obhajilno sv. mašo. Nato bo versko zborovanje s pozdravi in govori.

Popoldne se bomo pri slavnostni akademiji vse posvetile Materi Mariji in položile v Njene roke obljubo pripravljenosti.

Tudi veselo se bomo razvedrile in pele bomo! Dekliški dnevi so dnevi resnega dela, obenem pa dnevi velikega veselja dekliskih src.

Vsa navodila so prejeli župnijski uradi, dekliski krožki in odseki KA deklet.

Iz raznih krajev

Kolovrat. Črta Limbarska gora—Trojane lahko postane priljubljena izletna točka. Pa še druge zanimivosti imamo pri nas. Širša javnost gotovo še ne ve, da se nahaja v Lipovci velika podzemna jama z lepimi kapniki.

Metlika. Že spet se je pojavila tatinska banda v naši okolici. Tako je bilo zadnje dni izvršenih več vlomov v zidanice in kašče. V torek 4. junija ponoči so tatovi odprli s ponarejenimi ključem klet posestnika Miko Kostelca v Drašičih št. 6 in odnesli večjo zalogo suhega svinjskega mesa, okrog 3 mernike pšenice in 24 kg masti. — V kratkem se začne spet z delom na novi cesti Drašiči—Repica, odobren je kredit 150.000 din. — Te dni je minilo 50

let, odkar je Franc Repovš, kovač na Primostu pri Metliki izdelal kot prvi v Belokrajini plug za okopavanje in oripavanje.

Št. Vid pri Stični. Pretečeni teden je Higienški zavod začel z dograditvijo šentvidskega vodovoda, namreč z podaljškom vodovoda št. Vič—Sv. Rok. — Te dni so ponovno začeli graditi banovinsko cesto Doh—Pokojnica.

Kranj. Ta teden so pokopali na poslednjih težke operacije umrlo Marijo Zupan, raznašalko naših katoliških listov po Kranju in okolici. Veliko je pripomogla, da so se naši listi tako lepo razširili. Za trud in vse zasluge, katerih so bili naši listi deležni z njene strani, naj ji bo Vsemogočni plačnik, sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Škofja Loka. Ta teden je umrl zavedni katoliški mož Franc Krmelj. Z ženo Marijo sta vzgojila petero otrok v pravem krščanskem duhu, vsi so člani FO oziroma DK. Počivaj v miru in Vsemogočni naj bo Tvoj plačnik!

Duplje na Gorenjskem. Močan veter je povzročil, da je tržički vlak zanesel iskro v steljo, in sicer skozi odprtino, ki je bila na nasprotni strani železnice. Iskra je povzročila velik požar v šupi pri posestniku Jožetu Rozmanu. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci, ki so po hitrovalno preprečili širjenje požara. Škode trpi posestnik čez 20.000 dinarjev.

Kaka pri Krškem. V dne 15.—22. junija bo priredil v tukajšnji šoli Higienški zavod iz ljubljane higienso razstavo, združeno z zdravstvenimi predavanji. Predavale bodo zaščitne sestre in zdravniki. V interesu občinstva samega je, da se bo predavanji polnoštevilno udeleževalo. Ljudje božji, ne nasedajte raznim govoricam, ki imajo namen, ljudi samo begati. Vsa dosedanja besedjenja so se izkazala za neresnična in gola laž. Le po zaupanju svojem vodstvu in če Bog da srečo, bomo tudi skozi te razburkane čase srečno prejadrali.

Prečna. V Češči vasi se je pri pos. Janezu Mesojedu vžgal kozolet. Vaščani, prečenski in novomeški gasilci so ogenj hitro pogasili in tako vas obvarovali, da ni pogorela. — Oni dan smo spremili na pokopališče zelo dobrega moža Jurija

Kampusia iz Dol Straže. — V Zalogu smo dobili postajališče »Prečna«. Bliznjim vsem je olajšana pot v Novo mesto na trg. Vzajemno delo Založnikov in Ločanov, pomoč g. graščaka P. Langerja, Seida in železniskega ravnanstva ter tihob delo naših javnih delavcev, posebno še g. min. dr. Kulovca in župana Zagorca, je rodilo to postajališče. — Jože Kozina bi bil rad učal otvoritev tega postajališča, pa ni mogel, prej je umrl. — V Prečni je zatisnila oči za večno Ana Petrič. V Briljini pa se je preselil med anjele Padanov France, šolar, sin železniskega uslužbenca.

Begunje pri Cerknici. Dolgo se že nismo oglašili iz naše Metlije, pa smo vendar še živi. Od Svetnice dalje se pridno shajamo v našem »Domu«. Imeli smo gospodarske sestanke, predavanja, tri lepo uspele prireditve. Naš FO je skupno z DK pokazal na praznik sv. Jožefa z dobro nastudirano akademijo sad svojega pridnega dela v zimskem času. Parkrat smo imeli za pouk in zabavo kinopredstave, kar je bila novost za naš kraj. — Naše Sadjarsko in vrtnarsko društvo se tudi dobro giblje. Lanska velika tombola in veselica nam bo omogočila, da postavimo še letos par modernih sušilnic. Letošnje predavanje v dvorani je pokazalo, da imajo naši ljudje veselje in veliko smisla za napredno vrtnarstvo. — Vodovod smo spomlad precej popravili. Zaduži čas slišimo, da dobi tudi vas Kožljek svoj vodovod, ki bo zalagal tudi Bezuljak z dobro vodo. — Šmarnice smo imeli letos pri velikem oltarju. Novo šolsko Brezmadežne nam je oskrbel neki domači slikarski rokodelc, da se izrazimo po umetniško. Ljudje pravijo, da je slika prav lepa, čeprav ni umetniško draga. Se nikoli ni bila naša cerkev tako lepo okrašena za šmarnice kot letos. Pa tudi obisk je bil izredno velik. — Na binkoštno nedeljo je 34 prvoobhajancev pristopilo k mizi Gospodovi. Otroci so bili dobro postreženi v cerkvenem domu, k čemur je prispevala vsa župnija s prostovoljnimi prispevki. Več revnih otrok je dobilo za to priliko novo obleko ali obutev. Popoldne je bil v cerkvi sprejem v Marijin vrtci, nato pa v dvorani akademija za prvoobhajance, ki jo je priredila s šolsko mladino tukajšnja gđ. učiteljica Anica Drobničeva. — Procesija sv. Reš. Telesa se je vršila kljub deževnemu vremenu v najlepšem redu. V velikem številu se je procesije udeležilo tudi vojaštvo. Tako je prišla do izraza lepa povezanost civilnega prebivalstva in vojaštva pri verski manifestaciji.

Limbarska gora pri Moravčah. Na vprašanja, kdaj bo pri sv. Valentinu na Limbarski gori cer-

76

Gospod Volodijovski

Novovijejski jih je še izpraševal o noteh, po katerih bi bilo najlažje dospeti do postajališča, potem, kako stoji šotori, slednjič pa je začel polze do vati o tem, za ker mu je najbolj šlo.

»Ali so kakšne ženske v šotoru?« je vprašal. Lipki so strepetali za lastno kožo. Tisti izmed njih, ki so prej služili v Hreptovju, so natanko vedeli, da je bil Novovijejski brat ene teh žensk in zaročene druge, razumeli so torej, kakšna besnost ga bo morala zgrabiti, ko izve vso resnico.

Ta besnost se lahko izdviha najprej nad njimi, zato so se začeli obotavljati. Toda Lušnja je takoj rekel:

»Gospod poveljnik, panjim bratom ogrejemo podplate, pa bodo govorili!«

»Porini jim noge v žerjavico!« je rekel Novovijejski.

»Usmili selc je zaklical Eljaševič, star hreptovski Lipke, povem vse, kar so gledale moje oči...«

Lušnja se je ozrl na poveljnika, ali ne ukaže kljub tej izjavi izvršiti grožnjo, toda ta je odmahnil z roko in rekel Eljaševiču:

»Govori, kaj si videl?«

»Mi smo nedolžni, gospod!« je odgovoril Eljaševič, »mi smo šli za poveljnikom. Naš murža je podaril sestro vaše milosti gospodu Aduroviču, ki jo je imel v šotoru. Jaz sem jo videl na Kučunkaurah, kako je hodila z vedri po vodo in sem ji pomagal dvigovati, ker je bila noseča...«

»Gorjete je šepnil Novovijejski.

»Drugo gospodično pa je imel naš murža sam v šotoru. Mi je nismo tako pogosto videli, toda večkrat smo slišali, kako je kričala, ker jo je murža, čeprav jo je imel za naslado, vendar je vsak dan z bičem pretepaval in z nogami suval...«

Novovijejskemu so se začele tresi usnice. Eljaševič je komaj slišal vprašanje:

»Kje sta sedaj oni?«

»Prodani v Stambul!«

»Komu?«

»Murža sam ne ve za gotovo. Prišlo je povelje od padšaha, da ne sme biti žensk v taboru. Vsi so jih prodajali na bazarju, pa ju je prodal tudi murža.«

Poizvedovanja je bilo konec in pri ognju je zavladala tišina. Le nekaj časa sem je že vlek el vroč južni veter in stresal drenove veje, ki so vedno močnejše žumele. Postalo je soparno. Na obzorju se je prikazalo nekaj oblakov, ki so bili v sredi temni, na robih pa so se bakreni svetilkali.

Novovijejski je krenil od ognja proti vzhodu, aker bi se mu bledlo, ne da bi se zavejal, kam gre. Slednjič se je vrzel z obrazom na zemljo in ga začel praskati z nohti, nato si grizti lastne roke in hropeti, kakor bi umiral. Krč mu je stresal ogromno telo in ležal je tako cele ure. Dragonci so ga gledali od daleč, pa tudi Lušnja se mu ni smel približati.

Zato pa je grozovit stražmoister, potem ko je opazil, da se poveljnik ne bo jezil, če ne priznaneš Lipkom, naravnost iz prirojenega krutosti jim zamašil usta z ruševino, da bi preprečil vpitje, in jih poklal kakor vole. Prizanesel je samo Eljaševiču, ker je mislil, da bo potreben kot vodnik. Ko je opravil svoj posel, je odšel k šotoru, ki ga je bil, da bi pogledal za poveljnikom.

»Če bi tudi zblaznel,« je zamrmral sam pri sebi, »sistega tam moramo tudi tako dobiti!«

Prešlo je polnoč, prav tako popoldenski ure — in dan se je začel nagibati proti zahodu. Toda tisti spočetka majhni oblaki so se zagrnilli skoraj vse nebo in postajali vedno gostejši in temnejši, ne da bi izgubili listi bakreni blek na robih. Njihove ogromne kepe so se obračale kakor minski kamni neokretno okoli lastnih osi. Leže potem in pritiskale druga na drugo in potiskale se med seboj navzdol se valile v gostih kopah niže in niže proti zemlji. Veter je včasih udaril kakor roparski

ptič s krilom, sklanjal dren in svib do zemlje, zgrabil kup listja in ga besno raznesel; včasih je prenehel, kakor bi se v zemljo vdrl. In v teh trenutkih tišine je bilo slišati v motajočih se oblakih nekako zlovraže bobnenje, sičanje, šumenje: človek bi dejal, da se zbirajo v njih krdalet gromov, se urejajo za bitko — in zamolklo renčev v sebi netijo besnost in srd, preden planejo iz njih in udarijo na otroplo zemljo.

»Vihar, vihar se bližal!« so šepetali dragonci med seboj.

Vihar se je bližal. Vedno bolj se je zagnalo.

V tem je na vzhodu, od Dnestra, tagmelo in grom se je začel valiti po nebu s strahovitim bučanjem tja proti Prutu; tam je za trenutek umolknil, toda zabučal je znova in bobnel na budilaške stepe in slednjič je začelo grmeti po vsem obzorju naokoli.

Prve velike deževne kaplje so padle na požgano trato.

V tem trenutku se je pojavil pred dragonci Novovijejski.

»Na konjet!« je kričnil z grmečim glasom.

In komaj je preteklo toliko časa, kolikor ga je treba, da se zmoli kratek očenaj, je že odpril na čelu sto petdesetih jezdecov. Ko je prihal na čelu, se je združil pri čredi z drugo polovico svojih ljudi, ki je pazila na poljano, da bi nobeden izmed konjarjev akiraj ne utekel v tabor. Dragonci so v trenutku zdirjali okoli črede, zagrnali divji, tatarski konjarjem lastni krak in krenili naprej, podoč pred seboj pobesnelo krdalet.

Stražmoister je držal Eljaševiča na vrvi in mu kričal na uho, hoteč preprečiti bučanje groma:

»Vodi, pasja vera, toda naravnost, sicer dobiš noč v grlo!«

Med tem so se oblaki privlačili tako nisko, da so se skoraj dotikali zemlje. Nenadoma je buhnilo kakor vroč sopuh iz peči in zadirjal je besen orkan. V kratkem je slepeča svetloba razgrla temo: udarila je strela, za njo druga, tretja, v zraku so se razšli vonj po žveplu in zopet se je

kveni romarski shod, sporočamo, da se bo vršil običajni vsakoletni romarski shod tudi letos na nedeljo pred kresom. Letos bo padla ta nedelja na dan 23. junija. Cerkevno opravilo bo sledeče: Na predvečer v soboto bo ob 7 pridiga, nato pete litanije. V nedeljo zjutraj bodo sv. maše ob pol 5, pol 6 in ob 13. Ob pol 6 in ob 15 s pridigo. Oba dneva bodo na razpolago spovedniki za prejem sv. zakramentov. Cerkev sv. Valentina je stara in dobro obiskovana božja pot, kamor prihajajo romarji iz vse Slovenije, ki stoji na lepi Limbarski gori, od koder je obširen in kvasen razgled. Zveza z avtobusi je ugodna, posebno na progi Ljubljana-Celje, postajališča so: Krašnja, Spodnje Loke in Blagovica. Najbližje je iz Sp. Lok, vas, ki leži ob vznožju Limbarske gore. Odtod je do vrha 40 minut pešhoje. Železniški postaji, s katerih vodi najbližja pešpot, sta Kresnice ali Jevnica. Z obeh je enako daleč — dve in pol ure. Romarje in turiste vlijudno vabimo.

Javorje pri Litiji. V četrtek 29. maja smo pokopali Marijo Mandelj »Peračovo mamoc, ki je dosegla 71 let starosti. Bila je velika dobrotnica revežev in so jo daleč na okoli poznali. Bila je tudi globoko verna žena in zgled mnogim današnjim materam. Naj ji bo Bog bogat plačnik. Preostali pa naše sožalje!

Studenec pri Sevnici. Po dolgi boleznici je zapustila svet najstarejša faranka v starosti 90 let Marija Zalokar iz Studenca. — V trboveljskem rudniku se je smrtno ponesrečil Anton Vrbaj iz Studenca. Naj počiva v miru!

Preigavanje. Dne 1. junija je bila odpravljena na Preigavanje nova državna pošta za občino Trebejlovo. Za to pridobitev je ljudstvo hvaležno vsem, ki so k temu pripomogli. Ob tej priliki je bil premeščen v Litijo dosedanj naš sešalski pismonoša g. Jan. Ostrež. Imenovan je s pošto oskrboval obširno trebejlovske občino po trikrat na teden, v dežjo, blato, snegu, vročini in zimi. Skozi 23 let nam je nosil iz daljne litijske pošte našega »Domoljuba! In sedaj, ko odhaja od nas, mu vsi »Domoljubovci bralci želimo v novem položaju vso srečo, zadovoljnost in zdravje. Bog ga živi! — V nedeljo 2. junija je bila v naši fari slovesnost prvega svetega obhajila.

Dobrašče. Obhajali smo sv. misijon od 5.—12. maja, vodili so ga gg. iz kongregacije sv. Vincencija Pavelskega. Udeležba je bila stoočstna. — V nedeljo 2. junija smo imeli prvo sv. obhajilo. Po končani slovesnosti so naši malčki uprizorili akademijo v društveni dvorani s petjem, telovadbo in deklaracijami v čast prvoobhajancem in materam.

stemnilo. Strah je sprejel krčelo. Konji, ki so jih gnali od zadaj divji kriki dragoncev, so drveli z razprtimi nozdrvi in vihrajočo grivo, ne da bi se v diru dotikali zemlje, grom ni prenehal niti za trenutek, veter je tulil, oni pa so jih gnali brezumno v tej vihr. v tem mraku, sredi bučanja, od katerega se je zdelo, da zemlja poka, sami gnani od viharja in maševanja, podobni v tej samotni stepi strašnemu kolu volkodlakov ali hudobnih duhov.

Prostor je bežal pred njimi. Tudi vodnika niso potrebovali, ker je čreda hitela naravnost v taborišče Lipkov, ki je bilo blizu in blizu. Toda preden so prihiteli tja, se je vihar razdivjal, kakor bi bila nebo in zemlja zbesnela. Celo obzorje je vzplamelo v živem ognju, pri čigar bleisku so že od daleč zagledali na stepi stoječe šotore. Zemlja se je tresla od bučanja groma; zdelo se je, da se hlope oblakov vsak trenutek utrga in zvalijo na zemljo. In res so se odprle njih zatvornice in potoki dežja so začeli zalivati stepe. Deževni zastor je zagnil svet tako, da ni bilo na nekaj korakov ničesar videti, a z zemlje, razpaljene od sončne vročine, se je takoj dvignila gosta sopara.

Se trenutek in že bo v taborišču čreda, z njo vred pa tudi dragonci.

Toda krčelo se je pred šotiri samimi v divjem strahu razletelo na obe strani. Tedaj se je iz tri sto prsi izvil strašen krik, tri sto sabelj je zamigljalo v ognju bliskov in dragonci so udarili na šotore.

Lipki so pred nalivom videli v svetlobi bliskov čredo, ki je divjala proti njim, toda nikomur ni prišlo na misel, kako strašni konjarji je pade. Samo čudilo so se in vznemirjali, zakaj dirja krčelo tako naravnost proti šotorm; zato so začeli kričati, da bi konje ostrakili. Sam Azija Tuhajbejevič je nekoliko odmaknil plateno krilo in kljub dežju stopil na plan s šotom v svojem groznem obrazu. Toda prav v tem trenutku se je krčelo razpršilo in sredi pramenov dežja in sopar so se

Maribor dobi radijsko postajo

Sedaj je že gotovo, da bo radijska postaja v Mariboru v najkrajšem času postala dejstvo. Prosvetna zveza v Ljubljani kot vrhovna organizacija naših prosvetnih društev ima pogodbo z ministrstvom pošte in telegrafa z dne 23. julija 1939 glede radijske postaje v Ljubljani in v tej pogodbi je zabeleženo, da se ustanovi radijska postaja v Mariboru. Za to postajo so dobili zelo primerno zemljišče na Tezmem lik Maribora. Prosvetna zveza je te dni vložila na mestno občino mariborsko, oz. njen gradbeni odbor prošnjo za odobritve načrtov radijske postaje v Mariboru.

Naše bralce bodo gotovo zanimale podrobnosti te postaje. Glavna zgradba za radijsko oddajno postajo bo merila v tlorisu 25 krat 23 in pol m. Poleg tega bodo na omenjenih parcelah zgradili tudi prostore za radijsko aparaturo, nadalje transformator, stanovanjske prostore za nameščenice radijske postaje, pisarniške prostore, klet ter prostor za mali pomožni radijski studio. Najvišja električna sila bo znašala 30 kw, v antenah pa 5 kw. V celotno zgradbo bo napeljana visoka električna napetost 10.000 voltov. Električna sila bo napeljana od mestn. električnega podjetja. Zgrajena bo tudi telefonska zveza z Mariborom in naravnost z Ljubljano. Stolp relejske postaje bo visok 112 m, ter bo močno zaščitran proti morebitnim vremenskim nevarnostem, oddaljen bo 100 m od ostalih naprav.

Postaja bo upostavljena na veliki tezenski ravni in bo tudi primerno oddaljena od železniških naprav. Načrte za postajo je izdelal inž. Stojan Globočnik iz Ljubljane. Gradbeni odbor mestne občine mariborske je načrte odobril.

Tako se je vendarle uresničila dolgoletna želja Maribora in okolice, da dobi naša odbravška slovenska prestolnica potrebno radijsko postajo. S to ustanovitvijo je naša Prosvetna zveza tudi pokazala, da ima res zanimanje na narodni in splošni napredek našega severnega slovenskega ozemlja.

Akademija se je posrečila, tako da ni nobeno oko ostalo suho. Tudi očedom so se solze svetile v očeh. Zahvaliti se moramo našemu učitelstvu, ki gre z roko v roki z duhovnima gospodoma, za blagor naših matih v dušnem in telesnem oziru.

Sv. Lovrene na Pohorju. Odšel je od nas g. kaplan Ivan Voda na novo službeno mesto v Ljubljano. Vneto je deloval v naših društvih, klasti kot duhovni vodja vseh mladinskih organizacij. Naj bi seme njegovih besed padlo v rodovitno zemljo in obrodilo obilen sad, ne pa usahnilo na pohorskem granitu. Želimo mu na novem mestu obilo blagoslovo pri delu. Na njegovo mesto je prišel g. Alojzij Vrbnjak.

Škocjan pri Mokronogu. Smrt ima pri nas zelo bogato žetev. Umirajo ljudje, ki so še tako potrebni svojim družinam. Smrt je pokosila v tem letu naslednje bolj znane osebe: Ruper Jožefo s Telčič, mater obč. odbornika Alojzija, Gorenc Franca, čevljarkega mojstra iz Škocjana; Kirarja Janeza, malega posestnika s Bučke; Čvelbarja Matijo, posestnika iz Zatoškega; Pungrčiča Alojzija iz Škocjana; Komljanca Janeza iz Zlogonja; Lindiča Jožeta iz Slančevrha; Vintarja Janeza z Drušč; Trkaja Matijo iz Stare vasi; Andrejčiča Martina, posestnika in gostilničarja iz Škocjana. — V začetku maja pa je v bolnišnici v Ljubljani na poslednjih operacijah umrla Danc Franciška, žena posestnika in mlinarja iz Zlogonja. Dolgoletno bolnica si je želela odpraviti, pa je šla v bolnišnico pogumno in v trdnem pričakovanju, da se bo popolnoma zdrava vrnila. Operacija se je sicer potegnila, toda sree je opešala in so jo mrtvo pripeljali domov, odkoder je bil na pokopališče v Škocjanu pogreb kot se malo kdaj vidi na deželi. Bila je dobra žena, mati in gospodinja. Pri vseh zelo priljubljena. Njen mož in vasa njena družina ter sorodstvo so ostali v veliki žalosti. Pokojnici pa bodi Bog milostljiv sodnik. Naj tudi od nas sprejme izraz iskrenega sočutovanja.

n Katoliško prosvetno društvo Sv. Frančišek bo priredilo 21. julija t. l. tombolo s sledečimi lepimi dobitki: 1) 10 kuh. metrov lesa; 2) spalnice; 3) nov voz; 4) moško kolo; 5) žensko kolo; 6) moška obleka; 7) 200 litrov jabolk; 8) vreča moke; 9) ženska obleka; 10) ena ovca. Poleg teh še več sto manjših dobitkov.

prikazale neke črne strašne postave, mnogokrat številnejše od konjarjev, in zagrnel je strašen krik: »Bij, koljite!

In že ni bilo nobenega časa več, kaj ukreniti; še pomisliti ni bilo več mogoče, kaj se je zgodilo, da, še prestrašiti se ni bilo več mogoče. Človeški orkan, bolj strašen in bolj besen od viharja, je planil nad taborišče. Preden je Tuhajbejevič utegnil napraviti en sam korak, da bi se umaknil v šotor, ga je nekaka nadčloveška sila dvignila od zemlje; nenadoma je začutil, da ga stiska nekakšen strašen objem, da se mu od tega objema krivijo kosti, mu pokajo rebra; čez trenutek je zagledal kakor v megli obraz, mimo katerega bi bil rajši videl satanovega — in je omedlel.

Med tem pa se je začela bitka ali bolje grozovito klanje. Vihar, tema, neznan število napadalcev, nenadni napad in razpršitev konj, vse to je povzročilo, da se Lipki skoraj sploh niso branili. Zgrabil jih je naravnost blazen strah. Nihče ni vedel, kam naj beži, kje naj išče zavetja. Mnogo jih ni imelo pri sebi orožja, mnoge je presenetil napad v spanju — zato so se omamljeni, zbraznjeni od strahu zgrinjali v goste trume, se gnetli, prevračali, teptali. Tisile in podirale so jih konjske prsi, sekale sablje, mečkala kopita. Vihar ne lomi, ne uničuje in ne pušča tako mladega gozda, volkovi se ne zagrizajo tako v čredo omamljenih ovac, kakor so jih mandrali in sekali dragonci. Na eni strani zmožnost, na drugi besnost in maševanje so popolnili velikost poraza. Potoki krvi so se pomešali z dežjem. Lipkom se je zdelo, da se nebo podira nanje, da se zemlja odpira pod njihovimi nogami. Bučanje groma, treskanje strel, šum dežja, tema, groza viharja so s strašnimi odmevi spremljali klanje. Dragonci konji, ki jih je prav tako prevzel silen strah, so pobesneli in se divje zaganjali v goste množice ljudi, jo razirali, lomili in metali po vrsti na tla. Slednjič so začele manjše tolpe bežati, bile so pa tako zmešane, da se niso več spoznale, kje so, in so bežale po boljčih okoli namestu naravnost predse — udarile čisto druga ob drugo

kakor dva nasprotna si vala, se bile in prevračale med seboj in šle pod meč. Naposled so ostanki popolnoma razpršili; razgnani in preganjani ter jih pri tem na begu brez usmiljenja sekali, ne da bi koga živega zajeli, dokler jih niso trobente iz taborišča poklicale od zasledovanja nazaj.

Nikdar ni bil napad bolj nepričakovan, pa tudi ne poraz strašnejši. Tri sto ljudi je razgnalo na vse štiri strani sveta blizu dva tisoč izborne konjenice, ki je po svoji sprtnosti neskončno naklirjevala navadne čanbule. Večji del te konjenice je ležal pobit sredi rdečih mlakuž, ki sta jih tvorila dež in kri. Razpršeni ostanki so si v temi režili življenje in bežali na slepo peš, ne da bi vedeli, ali ne hito znova pod nož. Zmagovalcem sta pomagala vihar in mrak, kakor bi se srd božji bojeval na njihovi strani proti izlajancem.

Ze se je popolnoma znočilo, ko je odrinil Novovijeki na čelu dragoncev nazaj proti mejam ljudovlade. Med mladim poročnikom in stražmojstrom Lušnja je šel tatarski konj, na čigar hrbtu je ležal z vrvmi zvezan poveljnik vseh Lipkov Azija Tuhajbejevič nezavesten in s polomljenimi rebri, toda živ.

Onadva pa sta se vsak trenutek ozirala nanj tako pasljivo in skrbno, kakor bi peljala zaklad in bi se bala, da ga ne zgubita.

Vihar je začel pojinevati; po nebu so se še podile grmne oblakov, toda v presledkih med njimi so svetile zvezde, ki so odsevale v vodi jezerc, nastalih po nalivu na stepi.

V daljavi, proti mejam ljudovlade, je še od časa do časa bučal grom.

XLIX.

Lipkovski ubežniki so sporočili poraz biagrodski ordi, njeni hitri ali pa so ponesli vest v Orduibamajun, to je v cesarsko taborišče, kjer je napravila nenavaden vtis.

Gospod! Novovijekemu se prav za prav ni bilo treba prevet erno umikati s svojim plenom proti ljudovladi, kajti ne samo v prvem trenutku, ampak

Konec stavke stavbincev

Gradbeno delavstvo v naši banovini šteje nad 10.000 delavcev. To delavstvo je po brez-uspešnih večmesečnih pogajanjih in po brez-uspešnem posredovanju banske uprave stopilo v stavko, da izvojuje svoje upravičene zahteve. Stavka se je razširila na vse večje kraje v Sloveniji in je tako stavkalo vsega skupaj dne 1. junija 5320 stavbincev.

Zaradi težkih razmer, v katerih danes živimo, se je banska uprava zelo prizadevala, da bi se delavstvo čim prej vrnilo na delo in da bi podjetniki več ali manj ustregli njihovim zahtevam. Ko so bila vsa prizadevanja brezuspešna, je g. ban na osnovi prošnje treh strokovnih organizacij, in sicer: Zveze združenih delavcev, Narodne strokovne zveze in Jugoslovanske strokovne zveze poslal sprtima strankama poseben poziv za sklenitev sporazuma.

Iz komunikacije banske uprave, ki ga je časopisje objavilo preteklo nedeljo, je očito, da je marksistična organizacija proti koristim delavstva igrala za časa stavke popolnoma neprimerne vloge. Zlasti je značilno, da je odklonila podpis na prošnjo ostalih organizacij, s katero so g. bana prosile te za nova pogajanja oziroma za uradno določeno plačilno lestvico. Posebno mučno je vplivalo na ostale organizacije to zato, ker je prej tudi marksistična organizacija že dala soglasen pristanek na tako vlogo. Bilo je očitno, da ima interes na tem, da se stavka zavleče, čeprav je delavstvo že komaj čakalo, da se doseže sporazum z delodajalci in da se more vrtniti na delo. V stavkovnem odboru so zato na račun marksistov s strani zastopnikov drugih organizacij padle zelo ostre besede. Bile so brez dvoma upravičene.

Banska uprava pa je tudi brez podpisa marksistične organizacije takoj vzela v pre-

tres vlogo ostalih organizacij in je sklenila, da mora biti stavka čim prej zaključena. Ta odločnost je bila razvidna tudi že iz objavljenega sporočila banske uprave z dne 2. junija. Banska uprava je zastopnikom delodajalcev in delojemalcem naslednji dan poslala poziv, da naj do drugega dne, to je do ponedeljka 3. junija ob 10 dopoldne sklenejo kolektivno pogodbo. Določila je za razpravo knjižnico v banski palači. Če bi sprti stranki tudi tedaj ne prišli do sporazuma, bi brez dvoma gosp. ban uporabil svojo zakonito pravico, da na osnovi odstavka 2. člena 14. uredbe o določanju minimalnih mezd sam za vse stavbinke delavstvo določi mezde. Po izjavah delodajalcev, ki so jih delno objavili tudi nekateri časopisi, je bilo pričakovati, da se podjetniki pogajanj ne bodo udeležili in da bo do takega predpisa tudi prišlo.

V ponedeljek nekaj pred 10 so prišli na pogajanja najprej zastopniki organizacij, šele na ponoven poziv pa so se odzvali tudi delodajalci. Začela so se pogajanja, ki so trajala do 3 popoldne in so končno prinesla sporazum ter svede ob enem zaključek stavke. Bistvena določila tega sporazuma tvorijo dodatek k že obstoječi kolektivni pogodbi, so tale:

Gradbeno delavstvo pri privatnih in banovinskih javnih delih ter pri tistih državnih javnih delih, ki so bila prevzeta po 1. maju, prejme takoj povšilec 0.75 din na uro, s 30. avgustom pa še nadaljnjih 0.25 Din na u.o.

Pri državnih javnih delih, ki so bila prevzeta pred 1. majem 1940, pa se delavstvu povšilec mezd za 1 din na uro šele s početkom 30. avgusta. Do takrat ostanejo plačila, kakor jih predvideva dosedanja kolektivna pogodba.

Sporazum je bil tako dosežen. Treba je zopet poudariti, da je banska uprava za njegovo dosego s svojim prizadevanjem tudi na

tej razpravi mnogo doprinesla. Delavstvo je sporazum sprejelo z veseljem in se je 4. junija povsod vrnilo na delo.

Ko je tako zaključena več kot polletna borba za pravične zahteve stavbincev, je treba poudariti, da je čas neizpodbitno dokazal, da je bila taktilna strokovna organizacija Zveze združenih delavcev ves čas do dolgotrajne borbe edino pravilna. Takoj spočetka se je zavzemala za skupen nastop vsega delavstva pod vodstvom Delavske zbornice. Ostale organizacije so spočetka skupen nastop odklanjale, odklanjale so tudi vodstvo Delavske zbornice. Same zase so vložile podjetnikom ločeno zahtevo po novi kolektivni pogodbi. Pokazale so tako brez potrebe neopetnost v delavskih vrstah. Toda ZZD od svojega stališča ni odnehala in tako je končno prišlo do skupnega nastopa in tudi do vodilne vloge Delavske zbornice v tem tarifnem pokretu do časa, dokler delavstvo ni stopilo v stavko. Za časa stavke je vodstvo ZZD s svojim treznim gledanjem na položaj proti stališču marksistov ves čas delalo na tem, da bi se stavka čim prej uspešno zaključila. Z številnimi posredovanji na merodajnih mestih je vse storila, da bi se delavstvu čim prej omogočila vrnitev na delo pod novimi boljimi plačilnimi pogoji. Skupno z JSZ in NSZ brez marksistov je od oblasti dosegla nova posredovanja in ponovna nova pogajanja ter tako tudi končen uspeh. Pravilnost te taktike so končno potrdili tudi marksisti, ki se je udeležili pogajanj, za katere niso marali prositi in so doseženi sporazum celo prvi podpisali, nato pa je njihov zastopnik hitro skočil na kolo, da je na dvorišču Delavske zbornice zbrano delavstvo prvi obvestil o doseženi zmagi delavstva. Kdor je poslušal poročilo tega zastopnika temu delavstvu, je nehote in moral dobiti vtis, kakor da so vprav marksisti oziroma njihova organizacija imeli edino zaslugo za to ponov-

tudi naslednja dva dneva ga ni nihče priganjal. Sultan je bil tako osupel, da ni vedel, kaj bi počel. Začelo je poslati bialogrodake in dobruške čam-bule, da bi ugotovili, kakšne vojne čete so v okolici. Ti so šli neradi, ker so se bali za lastno kožo. Med tem je vesat, ki je šel od ust do ust, rasla in poročala slednjic o zmatnem pozivu. Prebivalce glo-boke Azije ali Afrike, ki niso šli doslej še nikoli na vojno proti Lehistanu, ki pa so slišali iz pri-povedovanj o strašni konjenici nevernikov, je pre-šilni strah ob misli, da so še v stiku s tem sovra-žnikom, ki ne čaka nanje na svojem ozemlju, ampak jih išče v samem padišahovem vladarstvu. Prav tako nista vedela sam veliki vezir in bodoče sonce vojne, kajmakani Crni Mustafa, kaj bi mislila o tem napadu. Na kakšen način je ta ljudovlada, ki so imeli o njeni slabosti kar najnatlačnejša poročila, nenadoma nastopila napadalno, te uganke ni znala rešiti nobena turška glava, zadosti je bilo, da se je izkazal pohnos odleži manj trden in manj podoben lahkemu triumfu. Sultan je na vojnem posvetu spre-jel vezirja in tudi kajmakana z groznim obličjem.

»Zapeljala sta me,« je govoril, »lahi ne morejo biti tako slabotni, ko nas pa tukaj iščejo. Pravila sta, da Sobieski ne bo Kamenca branil, a glej, gotovo je on s celo vojsko pred nami...«

Vezir in kajmakani sta skušala gospodu dolo-vedati, da je bila to morda kakšna rajzbojniška tol-pa, ki ni stala pod nobenim vojaškim poveljstvom, toda sprito najdenih mušket in vrvic, s katerimi je bila povezana dragonska obleka, sama nista tega verjela. Nedavni, brezmejno predrzni, a vendar zmagoviti pohod Sobieskega na Ukrajino je do-puščal domnevo, da se je grozni poveljnik tudi sedaj rajši odločil, da sovražnika preseneči.

»On nima vojaštva,« je dejal veliki vezir kaj-makanu po odhodu s posvetovanja, »toda v njem biva lev, ki ne pozna strahu; če je zbral vsaj nekaj tisočev in je tukaj, pojdemo v kryi do Hočima.«

»Rad bi se z njim pomeril,« je rekel mladi Kara Mustafa.

»Naj bi tedaj Bog odvrnil od tebe nesrečo!« je odgovoril veliki vezir.

Polagoma pa so se bialogrodski in dobruški čambuli prepričali ne samo, da ni nobene večje vojske, ampak tudi, da ni sploh nobenega vojaštva v bližini. Namesto tega so odkrili sledove oddelka, ki je šel okoli tri sto konj in se urno pomikal proti Dnjestru. Ordinci, ki jim je bila usoda Lipkov pred očmi, ga iz strahu pred zasedo niso preganjali. Napad na Lipke je zbujal osuplost in ostal nepo-jasnjen, posagona pa se je vračal mir v Ordui-hamajun — in padišahova vojska je znova začela pohod, podoben povodnji.

Med tem se je Novoviejski brezskrbno vračal s svojim živim plenom proti Raškovu. Vračal se je urno, toda izkušeni četniki so že drugi dan spoznali, da niso preganjani, zato so šli kljub naglici tako, da niso preveč utrudili konj. Azija je jahal nepre-stano med Novoviejskim in Lušnja, z vrvmi pri-vezan na konjski hrbet. Ker je imel dve rebri sloni-ljeni in je zelo oslabele — odprle so se mu namreč tudi rane v obrazu, ki mu jih je bila zadala Baša, zaradi borbe z Novoviejskim in potem zaradi jaha-nja s povečeno glavo — se je grozoviti stražmojster trudil, da ne bi umrl, preden pridejo do Raškova, in tako uveličal maščevanje. Mladi Tatar pa je hotel umreti, ker je vedel, kaj ga čaka. Najprej je sklenil umoriti se z gladom in ni hotel sprejeti hrane, to-da Lušnja mu je z nožem odpiral stianjena zobe in s silo vival v usta žganje in moldavsko vino, ki je bil vanj nasul v prah sirt prepečenec. Kadar so krmili, mu je tudi z vodo oblival obraz, da bi se rane v očesu in nosu, na katere so med ječo v rojih sedale muhe in obadi, ne začele gniti in ne bi pre-zgodaj umorile nesrečnega junaka. Novoviejski ni po poti spregovoril besede z njim; samo enkrat na začetku poti, ko je Azija obetal, da vrne Zošo in Evko, če mu da svobodo in življenje, mu je poročnik rekel:

»Zažej, pes! Prodal si obe v Stambul trgovcu, ki je tam na bazarju proda naprej.«

In takoj so mu postavili pred oči Eliseviča, ki mu je vprilo vseh ponovl:

»Tako je, effendi, prodal si jo, sam ne veš komu, in Adurovič je prodal junakovo sestro, če-prav je bila že z njim noseča...«

Po teh besedah se je Azija za trenutek zdelo, da ga Novoviejski na mestu zdrobi v svojih stražnih rokah. Zato je sklenil, potem ko je že izgubil vako nado, pripraviti mladega velikana do tega, da bi vzkipeł srd v njem in bi ga ubil ter mu tako pri-hranil muko, ki ga čakalo. Ker pa je jahal Novo-viejski, ki ga ni hotel spustiti izpred oči, tik njega, se je začel strahovito in nesramno bahati z vsem, kar je bil storil. Pravil je, kako je zaklal starega Novoviejskega, kako je imel Zošo Bosko v šotoru, kako se je naslajal z njeno nedolžnostjo, kako jo je slednjic pretepal z bičem in suval z nogami. Novoviejskemu je tekel pot v gostih kapljah po-bledem obličju; poslušal je, ni imel moči, ni imel volje, da bi jeznil proč. Poslušal je napeto, roke so mu drhte, telo so mu pretresali krči, toda ob-vladal se je in ga ni ubil.

Sicer pa je Azija s tem, da je trpinčil sovra-žnika, trpinčil tudi sam sebe. Njegova lastna pri-povedovanja so mu namreč stavila pred oči njegovo sedanjo nesrečo. Saj je že pred nedavnim časom zapovedoval, živel v razkošju in bil ljubljene mladega kajmakana, zdaj pa je jahal, privezan na konjski hrbet, pri živem telesu hrana muham, v strašno smrti! Najlažje mu je bilo zdaj, kadar je od bolečin, ran in utrujenosti omedlel. To se je dogajalo vedno češče, tako da se je Lušnja začel bati, da ga ne privede živoga. Toda jahali so noč in dan, dali konjem samo toliko počitka, kolikor je bilo neob-hodno potreba — in Raškov je bil vedno bliže. Rogata duša tataraka pa le ni hotela zapustiti zm-rvarjenega telesa. Zato pa se je nabajal poslednje dni v neprestani vročici, včasih pa se je pogreznil v tešek spanec.

(Dallje.)

Zahteve naših sadjarjev

Sadjarji in vrtnarji so sestavili na svoji redni letni skupščini dne 2. junija t. l. nastopne resolucije:

1. Določbe lovskega zakona naj se tako spremenijo: a) da bo mogel občinski odbor v onih občinah, kjer je sadjarstvo gospodarika panoga, odrediti, da se mora zajet iztrabiti; iztrabiti ga mora lovski zakupnik; b) da bo sadjarjem v ostalih krajih zagotovljeno povračilo dejanske škode brez posebnih stroškov in strogih formalnosti; c) da pri spremembi lovskega zakona sodelujejo zastopniki kmetijskih zbornic in sadjarskih društev; d) da se za predsednike odkodnodinskih razsodišč postavljajo samo osebe, ki so tudi praktični sadjarji.

Vlado prosimo, da našo zahtevo upošteva, javne korporacije in vsa druga javnost pa naj nas podpre v tej upravičeni zahtevi.

2. Kr. banska uprava naj podvzame potrebne ukrepe, da se bo banovinska naredba o čiščenju sadnega drevesja in zatiranju sadnih škodljivcev z dne 7. januarja 1939 povsod strogo izvajala. Zamenjani sadovnjaki so gnezdišča številnih zajedavcev, ki stalno ogrožajo oskrbovane nasade, zato naj se proti zanikrnemu v naredbi določene sankcije tudi izvajajo.

3. Obvezno škropljenje proti San José-kaparju bo rodilo željen uspeh le tedaj, če se bo izvajalo v okuženih okoliših v vseh nasadih brez izjeme. Ker pa so pokončevalna sredstva in drevesne škropilke sorazmerno drage, si jih manjši in srednje veliki posestniki zaradi občutne denarne stiske pri najboljši volji ne morejo nabaviti, je neizogibno potrebno, da priskočita prizadetim kmetovalcem na pomoč država in banovina z izdatnimi denarnimi podporami. Škropljenje opravijo pod strokovnim vodstvom posestniki sami. Prosimo kraljevske banske uprave, da odredi fitopatološki pregled sadovnjakov v vseh okrajih ter izda v primeru okužbe potrebne ukrepe.

4. Če namerava oblast saditi obcestne nasade, naj v ta namen podeli kmetovalcem dreve brezplačno. To dreve bodo kmetovalci oskrbovali sami po navodilih oblasti. Dreve in privedel naj bo last kmeta, na čigar zemljišču raste.

5. Občutna ovira za dobičkanostnejši razvoj sadne trgovine je pomanjkanje primernih sadnih shramb (sadnih skladišč) pri naših kmetovalcih. Z ureditvijo sadnih skladišč na zadrugi osnovi bi se stroški za producenta znatno znižali in sadje bi bilo mogoče prodajati tudi pozimi, ko je navadno ugodnejša konjunktura kakor jeseni. Takša skladišča bi bila najuspešnejši regulator cen na domačih in tujih tržiščih in bi bila velikega pomena za povečanje konzuma — prvenstveno namiznih jabolč. Dala bi uspešno orožje v tekmi z inozemskim, zlasti z ameriškim blagom, ki si osvaja jugoslovanska tržišča proti koncu zime tem lažje in uspešneje, ker domačega blaga v tem času primanjkuje. Merodajno oblasti prosimo, da nudijo našim sadjarskim podružnicam in zadrugam izdatno denarno pomoč za gradnjo zadruginih sadnih skladišč. Ponavljamo ponovno našo zahtevo, da se zgradi v Mariboru kot v najvažnejšem jabolčnem središču v državi, kakor tudi v Ljubljani, čimprej centralni skladišča s hranilnimi napravami. Takša skladišča bodo donasala ogromne koristi našim sadjarjem in izvoznikom, služila bosta pa tudi potrebam tranzitnega prometa s sadjem v druge države.

6. Nadprodukciji zelenjave v Sloveniji, posebno v Ljubljani in okolici, je treba posvečati posebno pazno in začeti akcijo v dveh smereh.

Prvič, da se začne propaganda za povečanje konzuma zelenjave med delavskim in kmečkim ljudstvom in drugič, da se izposluje na merodajnih mestih pospeševanje in organizacija izvoza zelenjave iz Slovenije v južne, posebno primorske

ne pogazjanja in tudi za doseženi sporazum. Delavstvo bo kljub temu kmalu zvedelo v celoti za čisto resnico in tudi za zvelike zaslugе marksistov za srečen izid preživete stavke.

Stavka je srečno končana. Če bi šlo po volji in taktiki marksistov, bi bila brez dvoma na ogromno škodo vsega gradbenega delavstva zlomljena. Hvala Bogu, da se taktika marksistov ni mogla uveljaviti in da do take nesreče ni prišlo.

kraje ob času, ko je tam primanjkuje. Omogoči naj se tudi izvoz v inozemstvo. Vse to naj se doseže z ustanovitvijo posebnih zadrug. Ureditve tržnih razmer po naših mestih in trgih je nujna, da se tako pospešuje in olajša domači konzum zelenjave in sadja.

7. Spričo dejstva, da je sadnih sušilnic izredno malo, je storiti vse, da se bo neugodno stanje v korist sušenja sadja predrugačilo. Zato je nujna naloga državnih in banovinskih oblasti, da gradnjo sadnih sušilnic z izdatnimi podporami omogočijo in vestransko pospešujejo. Isto velja tudi za brezalkoholno sadno produkcijo, ki je iz znanih razlogov prav v naših krajih potrebna čim večje moralne in gnotne podpore od strani oblasti.

8. Sadne sušilnice naj se spopolnijo in oskrbijo s potrebnim inventarjem za domačo predelavo sadja. (Kotli za kuhanje marmelade, lupiniki za sadje, stilizatorji za napravljanje sladokoka.)

9. Po vaseh naj se prireajo tečaji o vlaganju in pakovanju sadja ter tečaji za vkuhanje sadja in izdelavo sladokoka.

10. Podružnicam SVD naj oblasti dovolijo trošarine prost sladkor za vkuhanje sadja, kakor ga dobivajo vinogradniki za slajenje mošta in čebe-larji za krmljenje čebel.

11. Industrijska podjetja naj opozore svoje delavstvo, da ne bo delalo škode sadjarjem.

12. SVD naj po možnosti poskuša dobiti v pregled razne nasvete in navodila, ki se objavljajo v raznih listih o sadjarstvu in vrtnarstvu in jih po potrebi popravi. Če se to ne da doseči, naj objavi napake v našem listu, da bodo naši člani opozorjeni na pogožnja navodila.

13. Glede obiranja sadja izdani predpisi naj se strogo izvajajo, da ne bo nezrelo sadje kvarilo cene drugemu sadju.

14. Kr. banska uprava naj organizira potujoče tečaje o sajenju in čiščenju ter precepeljevanju drevesja in o obiranju in shranjevanju sadja.

15. Za pospeševanje sadjarstva naj nastavi dva potovalna učitelja za sadjarstvo.

16. Privileg izvoznika družba naj čimprej krene vsaj dva svoja delegata za pospeševanje sadjarstva, in sicer enega za Dolenjsko in enega za Belo Krajino.

17. V svrhu poglobitve pouka o sadjarstvu in vrtnarstvu ter pouka o zatiranju škodljivcev kulturnih rastlin, naj se nastavijo posebni sadjarski in vrtnarski strokovnjaki.

18. Da bo mogoče širiti res zdrave in redovitne sadne sorte, naj vsaka podružnica komisijsko določi drevesa, od katerih se sme jemati cepiče. Takša drevesa naj se vidno označijo.

19. Za logaški okraj naj se določi v sadnem izboru odlično domačo jabolko »avsko«, ki jo vključujejo tudi v sosednih krajih Italije.

20. Organizira naj se dobava cepičev hrusk, ki so dobre za sušenje.

21. Naj se ponovno izda »Sadni izbor« v besedi in sliki.

22. Prepove naj se prodaja raznih ekstraktov za napravljanje umetnega sadjevca. Ti ekstrakti kvarijo cene sadjevca in so tudi sicer brez vsake vrednosti za človeško prehrano.

23. Prepove naj se kuhanje liganja iz kupljenega sadja (fig, roxin in slično).

Posebne zahteve drevesničarjev

Drevesničarski odsek pa je sestavil še naslednjo resolucijo:

1. Sadni naraščaj se mora vzgajati po določenih in enotnih američkih, ki jih predpiše banska uprava v sporazumu z drevesničarji za vse drevesnice.

2. Predpise naj se pravilen način prodaje, kontrolira strokovno in fitopatološko vse enkrat pripravljene in odobrene drevesnice brez posebne prijave. Priznani in morda obvezni organizaciji se prizna sodelovanje pri kontroli in pravica, da sme po sklepu izvršiti to tudi ločeno od uradne kontrole in o tem poročati.

3. Nastavi naj se poseben referent za vzgojo sadnega naraščaja, ki poseduje potrebno znanje in prakso, in ki vodi ter kontrolira vse drevesnice, javne in privatne ter usmerja vzgojo tako, da je v prid sadjarstvu. Kontrola mora biti stroga, toda vzgojna.

4. V našemu nimamo drevesničarji nič proti javnim drevesnicam. Želimo, da ostanejo in plemenito tekmujejo. Vsekakor se pa ne da tajiti, da so prav javne drevesnice povzročale v preteklem desetletju pri prodaji sadnega naraščaja dumping, ki je porazno vplival na privatno podjetnost, da je ta danes močno opešala in grozi pomanjkanje dobrega sadnega naraščaja. Zahtevamo, da se preneha z dosedanjjo prakso podpor in dotacij, ki so omogočale neprimerno nizke cene, daleč pod vzgojnimi stroški.

Vsaka javna drevesnica mora biti vzor v vseh ozirih, tudi glede rentabilnosti. Vrednim in potrebnim kmetijskim sadjarjem, zlasti v primeru neugod, naj se daje čimveč podpor za nakup sadnega naraščaja, ki se izplača oni javni drevesnici, kjer bo dotičnik drevesca prejel. Na ta način bodo podporo prejeli res vredni in potrebni in bo otipljiva, dočim je do danes imel korist od znižanih cen vsak, tudi nepotreben.

Izjava ameriškega predsednika

Charlottesville, 11. junija. AA. Predsednik Roosevelt je imel govor, v katerem je v glavnem dejal:

Narod in vlada Zedinjenih držav sta z največjim in najresnejšim nemirnom izvedela za odločitev italijanske vlade, udeležiti se sovražnosti, ki sedaj besijo v Evropi. Ameriške republike se nahajajo na strani onih narodov, ki so v borbi z bogovi sovražstva. Zedinjene države bodo nastopile v dveh smereh. Mi bomo dali onim, je dejal Roosevelt, ki se upirajo sili, večja materialna sredstva našega naroda, istočasno pa bomo pospešili uporabo teh sredstev, da bi tudi sami v obeh Amerikah razpolagali s pripravljenim moštvom, ki bi lahko odgovorili nalogi, ki bi morda lahko nastala v primeri izredne potrebe. Vsa pota, ki vodijo k ustvaritvi teh ciljev morajo biti zavarovana pred obstrukcijo. Mi ne bomo popustili v svojem tempu in ne bomo krenili s svojega pota. Znaki so taki, da se zahteva predvsem vsa hitrost. Roosevelt je nato pozval Amerikance, naj prevzamejo žrtve in naj se z vsemi silami posvetijo delu. Obrazložil je napore ameriške vlade, da bi Italijo spravila s ameriške vojne. Naglasil je, da je predložil in izjavil svojo pripravljenost, zahtevati od ostalih zainteresiranih držav, zvesto izpolnitev vsakega sporazuma, ki bi bil sklenjen glede preureditve odnosov kar je zahtevala Italija, ako Italija odstopi od vstopa v vojno.

Na žalost, je dejal Roosevelt, vodja italijanske vlade ni bil pripravljen sprejeti predložene pro-

cedure. Roosevelt je tudi naglasil, da je poskušala ameriška vlada sodelovati z italijansko vlado za izvedbo stabilnejšega reda na svetu. Ta red naj bi obsegal zmanjšanje oborožitve in liberalnejši mednarodni gospodarski režim. Navzile temu se je Italijanska vlada izjavila za ono, kar je imenovala »svobodo morja ter sticila na stran Nemčije. Na ta način je Italija pokazala, da ne spoštuje pravic in varnosti drugih narodov ter življenja prebivalcev onih držav, ki jih je neposredno ogrozila razširitev vojnega spopada. Ob koncu svojega govora je Roosevelt izjavil sledeče: Italija je tudi dokazala, da ni pripravljena na mirnosten način uresničiti svojih težej. Glede stanja ameriških izolacionistov je Roosevelt dejal: Nekateri izmed njih očitno gojijo še vedno upanje, da si mi lahko neovirano dovolimo, da Zedinjene države postanejo osamljen otok na svetu, nad katerim naj bi vladala filozofija sile. Tak otok bi moral postati sen onih, ki še govorijo in glasujejo kot izolacionisti. Tak otok predstavlja sen naroda brez svobode, naroda v ječi okovane in lažnega, ki ga hranijo skozl ograjo brezsrčnih in oholih gospodarjev drugih kontinentov. Naravno je, da se mi sprašujemo, je dejal Roosevelt, kako bi mogli preprečiti, da bi državljani naše države prispeli v tako ječo.

V pripravljenem besedilu svojega govora je Roosevelt zapisal še tale stavke:

Na današnji dan, 10. junija 1940, je roka, ki je držala bodalo, zarila to bodalo v hrbet svojega sosedu.

Kolodvorski misijon

V nedeljo, dne 5. maja, je bil v Ljubljani občni zbor Kolodvorskega misijona, katerega so se med drugim udeležili zastopnik bana inšpektor Sedlar, zastopnik ljubljanskega župana dr. Kodre, gospa banova dr. Nallačanova in drugi. Predsednica KM gospa dr. Golijeva je vse navzoče prisrčno pozdravila in poudarila pomen te šlovekoljubne organizacije, nato pa je ga. Golobova poročala za odsek za zavetišče in posredovalnico. V zavetišču je letos prenočilo 895 prenočevalk, med katerimi je bilo 20 mater s 31 otroki. Po narodnosti so bile: štiri Hrvatice, ena Madžarka, ena Rumunka, ena Turkinja in dve Nemki. Po poklicu je bilo največ služkinj, potem so pa bile še učiteljice, uradnice, dijakinje, redovnice, zasebnice, kmečke delavke, obrtnice in trgovke. Najmlajša prenočevalka je bila stara devet dni, najstarejša pa 85 let. Plačanih nočnin je bilo 2167, neplačanih pa 780. Po posredovanju KM je dobilo službo 110 deklet. Nešteto krat pridejo v zavetišče dekleta z dežele, nepoučene in neizkušene, brez vseli sredstev, misleč, da bodo takoj dobile službo. Tem je treba dati poleg brezplačnega stanovanja tudi brezplačno hrano, dokler ne dobe službe.

Zanimivo je, da se ne obračajo po pomoč h KM samo ženske, ampak tudi moški. Vse tiste zadeve, ki se ne dajo z enim pogledom razbrati iz voznega reda in v naglici doumeti, je treba hitrih in točnih pojasnil. Takih pojasnil je bilo 6185. Nasvetov služkinjam za službo takoj na kolodvoru je bilo 149. Neštevilni so drugi primeri najrazličnejše pomoči kot: spremstvo do tramvaja, opis potov, spremstvo v mesto, pričakovanje prijavljenih potnic, med katerimi je bil najavljen enkrat tudi devetletni deček iz Pariza, ki se je pripeljal kar sam, pomoč materam z dojenčki, pouki služkinjam glede nevarnosti na službo, nasveti za uveljavljanje pravic in vršitev poseleškega reda, pomoč bolnikom pri prihodu vlaka, nasveti tujcem za ceno prenočitve, tlažiti je treba časih tudi take, ki pridejo na kolodvor čakati, pa se zgreše, in take, ki zamudijo vlak. Z eno besedo, treba je pomagati povsod, kjer je potreba in tega je vedno dovolj, kajti neštevilni so tisti, ki prihajajo in odhajajo. Največ dela pa je z bolniki, ki prihajajo s spremstvom ali brez njega. Sledila so še poročila ostalih odborov in odbor je izrekel zahvalo vsem.

Radio Ljubljana

Cetrtek, 13. junija.

7 Jutranji pozdrav. 7.15 Pisan venček veselih zvokov. 12.30 Poročila, objave. 13.02 Veseli gledi. 14. Poročila. 18. Pester spored radijskega orkestra. 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolar). 19. Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura. 19.40 Objave. 19.50 Deset minut zabave. 20. Tamburaški sekstet (Stanko Kahne). 20.45 Reprodukcijski koncert simfonije glasbe. 22. Napovedi, poročila. 22.15 Vsakemu nekaj (radijski orkester).

Petek, 14. junija.

7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov. 11. Šolska ura: Kako naj živimo v počitnicah, da bomo še bolj zdravi in krepki (dr. Franta Mis). 12. Slovenska pesem (plošče). 12.30 Poročila, objave. 13. Napovedi. 13.02 V bratskem zagrljuju (RO). 14. Poročila. 14.10 Tedenski pregled tujakoprometne zveze. 18. Ženska ura. Dobro in slabo strati kopanja (Milena Dobovšek). 18.20 Anela Szliminska poje poljske narodne (plošče). 18.40 Francosčina (dr. Stanko Leben). 19. Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura. 19.40 Objave. 19.50 Naša akademika mladina in izseljenci (Franc Frakali). 20. Sodobna ruska klavirska glasba (prof. L. M. Šerjanev). 20.45 Koncert slovenske glasbe (RO). 22. Napovedi, poročila. 22.15 Samospevi (Stefka Korenčanovič) s spremljavo citer (Vilko Skok).

Sobota, 15. junija.

7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov. 12. Voznja neznanokam (plošče). 12.30 Poročila, objave. 13. Napovedi. 13.02 Voznjanezmanokam (plošče). 14. Poročila. 17. Otroška ura. Z mladino kramlja Manica Koman. 17.30: Za našo dečo (plošče). 17.50 Pregled sporeda. 18. Za delopust igra RO. 18.40 Mesto in okraj Brežice (Viktor Triller). 19. Napovedi, poročila. 19.20 Nac. ura. 19.40 Objave. 20. Znanje-politični pregled (dr. Alojzij Kuhar). 20.30 O ku-kavici, gosenci in drugih živalih. Pisan večer. Besedilo inž. O. Muck. 22. Napovedi, poročila. 22.15 Za vesel konec tedna igra RO.

Nedelja, 16. junija.

8 Jutranji pozdrav. 8.15 Cimermanov kvartet. 9. Napovedi, poročila. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 9.45 Verski govor (ravnt. Jože Jagodic). 10. Orgelski koncert (plošče). 10.30 Nedeljski koncert RO. 12. Virtuozni (plošče). 12.30 Poročila, objave. 13. Napovedi. 13.02. Veseli gledi. 14. Sodobni ritmi (plošče). 17. Kmet ura. Organizirajmo kmet. knjigovodstvo (inž. Sabotole). 17.30 Domači zvoki. Sodeluje radijski koncertni zbor in

NAZNANILA

n Duhovne vaje in tečaj KA. V duhu od 28. do 30. junija t. l. se vrše v samostanu ubogih šolskih sester de Notre Dame v smilcelu dvodnevne duhovne vaje in enodnevni tečaj KA za nameštence. Vljudo vabimo nameštence iz dolenjskih mest in trgov, da se v velikem številu odzovejo vabilu in posvete nekaj ur svoji notranjosti. Celotna oskrbina bo znasala 80 din. Prijavite se vsaj do 16. junija na KN, Ljubljana, Miklošičeva c. 21.

n Romanje za mir h Sv. Križu pri Belih vodah. Pri Sv. Križu pri Belih vodah bo na peto pobinkošno nedeljo, 18. junija, 100 letnica te sloveče božje poti s sv. birno. V soboto popoldne ob 5 bo sprejem prevz. g. škola dr. Tomažiča. Romarji gredo po sprejemu v procesiji k Sv. Križu, kjer bo spovedovanje do večernice. Ob 8 bo pridiga in procesija z lučkami — prinesite sveče s seboj. V nedeljo ob 4 sv. maše; spovedovanje in obhajanje romarjev. Ob 5 prvo sv. opravilo, ob 7.30 drugo sv. opravilo. Ob 9 škola sv. maša in birmovanje. Na koncu bo procesija v Najsveteljšim Čeblo veliko romarjev, bodo vsa sv. opravila zunaj. Castilci Sv. Križa, tisoči in tisoči so prihajali in še prihajajo sem po pomoč in tolažbo in so odšli polni zaupanja domov. Živa vera naših očetov in mater je pozidala to svetišče. Ob stoletnici stare cerkve pozivimo tudi mi svojo vero in pojdemo prosit za mir.

n Sprejem dijakov v Salezijanski zavod na Rakovniku v Ljubljani. Do sedaj je ta zavod sprejemal dijake za vse ljubljanske srednje šole, z novim šolskim letom 1940-41 pa bo sprejemal le dijake za 1., 2., 3., 4., in 5. razred realne gimnazije. Ti gimnazijski razredi bodo namreč v zavodu samem, tako da bodo imeli rakovniški gojenci gimnazijo doma. Starši, ki bi želeli vpisati svojega sina v 1. razred, naj poskrbe, da prej napravi sprejemal izpit na katerikoli drž. gimnaziji. Ti izpiti bodo okrog 20. junja. Kdor bi želel podrobnih sprejemnih pogojev, naj piše p. nje na: Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana 8.

Uničevanje mrčesa s strupenimi plini

Desinfekcije se uspešno vrše proti mrčesu edino z zyklozivnim plinom (cianovodik). Ta plin prodira v prav vse, tudi najmanjše razpoke in zidu, podu itd. Kakor živ mrčes, ta plin uniči tudi vse ličinke mrčesa, kar je v glavnem bistvo za uspešno stoodstotnega uspeha uničenja mrčesa. Cianovodikov plin zykloziv ne razjeda tkanin, ne kvari oprave, niti katerih koli drugih predmetov, kot je to primer pri žveplenem plinu. Poleg strupenega ciankalijevega plina zykloziv, se z istimi uspehom vršijo desinfekcije tudi s strupenim ciantrijevim plinom. Delo s ciantrijevim plinom je silno nepraktično, zato se desinfekcije s tem plinom vršijo v glavnem le v mestih.

Te svoje trditve o vedno stoodstotnem pozitivnem uspehu pri uničenju mrčesa in njega ličink, opiramo na dolgoletne izkušnje uradnih desinfektorjev in zdravstvenih pomočnikov. Desinfektorji in zdravstveni pomočniki v dravski banovini so izvršili od 1923. leta dalje več kot desetisoč desinfekcij s strupenim plinom zykloziv in ciantrijem, toda vedno in povsod s stoodstotnim uspehom.

Desinfekcije s navedenima strupenima plinoma izvršujejo s svojim strokovnim osebjem na poželju okrajna načelstva, v mestih pa mestna poglavarstva.

Poleg desinfekcij izvršujejo okrajna načelstva in mestna poglavarstva tudi desinfekcije proti tuberkulozi, raku itd. Desinfekcije proti tuberkulozi, raku itd. se vršijo s formalidhidrovnim plinom. Po uredbi gospoda bana dravske banovine o zatiranju tuberkuloze v letovskih krajih, je desinfekcija stanovanj, kjer se sprejemajo tujci, strogo obvezna. Stroške v smislu čl. 3. citirane uredbe nosi stanodajalec.

Društvo zdravstv. pomoč. (desinf.) drav. ban. v Ljubljani.

Kmetiel

Vsa stanovska organizacija je Kmečka zveza

n Do konca tekočega meseca še more sprejeti založništvo naše »Družinske Priloge« popravila in spremembe v sejmiskem seznamu. Prosim, da jih pošljete županu talništva v najkrajšem času.

NOVI GROBOVI

m Umrli so: v Radovljici Janez Klein-dienst, v Cigunu Ana Savli roj. Testen, v Krškem 84 letna Helena Turšičeva mati pokojnega krškega g. župnika Leopolda Turšiča, v Mariboru 25 letni Vilko Podlesnik, v Celju Gregor Bizjak, v Belgradu Dana Vukšinič roj. Šatič, v Slov. Bistrici posestnica Anka Pinier roj. Godec. — V Ljubljani so odšli v večnost: železniški uradnik v pokoju Karel Mächtig, 87 letna Frančiška Devetak, vdova mestnega učitelja iz Trsta Antonija Grmek, Marija Blas roj. Novak, mizar Franjo Novak, Marija Zarknikova in davčni nadupravitelj v pok. Maks Lilleg. Naj počivajo v miru!

Za kratek čas

Dvogovor. Krhelj stopi h kolodvorski blagajni in boče naplačilno vozovnico za brzovlak. Med njim in blagajnikom se razvije sledeči dvogovor. Krhelj: »Moram za tebe tudi doplačiti?« Blagajnik: »Ce ima samo dve nogi, ja!« Krhelj: »Ce ima štiri noge, pa nič?« Tu nekaj ni v redu.

Molčečnost. »Ali zna tvoja žena molčati?« — »O, pa še kako!« Napravila je na primer že pred letom pri trgovcu dva jurja dolga, pa mi ni nikoli o tem ničesar povedala.

Nepredvidna opomba. Dijak piše stricu in prosi seveda za denar. Na koncu pisma pa zapiše: »Oprostite, da vam pišem pismo brez znamke. V trenutku, ko sem spustil pismo v poštni nabiralnik, sem se šele spomnil, da sem pozabil nalepiti znamko.«

Moštevna esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izborni, obetno in zdravilno domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20,— po pošti din 40,—, 2 steklenice po pošti din 65,—, 3 steklenice po pošti din 85,—.

Prodaja drogerije Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1. Na doželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu ali zadrugi.

Mali in veliki tatovi. Orožniki peljejo uklenjene fante. Mimo pride profesor in ga vpraša: »Kaj si pa hudega naredil?« — Fant: »Ukradel sem star lonec.« — Profesor: »Čemu pa ukradeš tako malenkost? Če bi kradel na veliko, bi lahko ti druge vodil v zapor.«

Naravoslovec. Tevžek: »Oča, pet muh sem ubil. Tri samce in dve samice.« — Oče: »Kako veš to?« — »Tri so leta okoli steklenice za brinjevec, dve sta čepeli na kuhinjo.«

URE

vseh vrst, najlepša darila za birmance po najnižjih cenah pri trvdki

A. Božič, Ljubljana

Frančiškanska ulica 8

Kupuje staro zlato po najvišjih cenah.

Zamotana zadeva. »Kaj pa ima spet tvoja žena?« — »Ah, kaj vem? Najprej se je jezila na dekle, potem se je jezila name, ker se jaz nisem jezil nanjo, ker se je ona jezila na dekle.«

Nevarni prevratniki. »Ali ne pripadate društvu s prevratnimi cilji? V neki družbi ste govorili, da boste odslej podiral vse!« — Član kegljaške družine sem.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Vinograd

pet oralov, zaraščen s 1200 cepljenimi sadikami, s zidanico, lepa sončna lega, nahaja se v Sevnem pri Primakovem, takoj ugodno napredaj. Več se izve pri lastnici Mariji Pevec, Zagorica 16, pošta št. Vid pri Stični.

Malo mlatilnico

in vodno sesalno s cevjo prodam ali zmenjam za les. Zalna št. 1.

Hlapca

starejšega, vajenega poljskih del, sprejemem. Ivana Škrlep, Brod 3, p. št. Vid nad Ljubljano.

Pastirja

11 do 16 letnega, poštenih staršev sprejemem. Civha Ivan, Slape 24, D. M. v Polju.

Služkinjo

za gospodinjstvo, pošteno in varčno, starejšo, za stalno sprejemem. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Mizar« št. 8721.

Čevljar. pomočnika

in vajenca sprejme takoj Lovro Zagar, Lesce 23.

Vajenca

za mesarsko obrt, dobrih, kmetijskih, krašinskih staršev, takoj sprejemem. Anton Bule, mesar in prekajevalec, Mokronog.

Mizarskega vajenca

s vso oskrbo v hiši sprejme takoj Jože Zupančič, mizarstvo, Primskovo p. Kranj.

Vajenko

14 do 16 let staro, s dežele, pridno, razumno in pošteno, ki bi znala nekoliko šivati, se sprejme v trgovino. Naslov in upravo »Domoljuba« pod št. 8706.

Sejalnico

dobro ohranjeno, kupim. Naslov in upravo »Domoljuba« pod št. 8684.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 — Ljubljana.

Hrastove frize

za parkete kupujemo. Ponudbe s navedbo množine in dobavnega roka na: Remec - Co. Kamnik.

Usnje

domačega izdelka nudi najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem LAVORIC, usnjarna — št. Vid pri Stični.

Fanta

14 do 16 letnega sprejemem na kmetijo. Novak, Škofljica 8.

Mesarskega vajenca

sprejemem. Dolničar, Poljanska c. 51, Ljubljana.

Služkinjo

sprejme Sitar Ivana, Vodnikova c. 52, Ljubljana.

Čevljar. pomočnika

za navadna in boljša dela sprejemem. Grlic & Komp., Novo mesto.

Posestvo

20 ha se da v najem brezplačno. Najemnik, lahko tudi samo ženska, obdela v svojo korist, kolikor hoče. Na ostalo samo pašnja. Brezplačno tudi pol letnega sena. Vprašati na upravo »Domoljuba« pod št. 8438.

Hlapca

h konjem sprejemem. Zaga Andlovic, Škofljica.

Kupim - prodam

Kupim, plačam in odzajem takoj staro, rabljeno vinsko posodo do 800 litrov ter dobrega plemenskega mrjasca od 70 do 120 kilogramov. — Prodám malo rabljeno prevozno mlatilnico s enkratnim čistilom za povoljno ceno. — Jurij Gosar, Stara Loka 17, p. Škofja Loka.

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIE, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA. KO IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENC«, JE »SLOVENSKE DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPIŠNICE UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVIL LISTA NA OGLED.

Prva zapoved. Katehet vpraša Mihca: »Kateri je prvi božji zapoved?« — Mihec: »Ne je!« — Katehet: »No, Mihec, pomisli vendar malo!« — Mihec: »Prosim, gospod katehet, saj je Bog zapovedal že Adamu in Evi, naj ne jesta sadu z drevesa sredi raja, deset zapovedi pa je dal šele mnogo pozneje Mojzesu na Sinajski gori.«

LJUBLJANSKI VELESEJEM ODPOVEDAN!

Poljedolske stroje, ki so bili namenjeni za razstavo na Velesejmu si ogledite v sklad s h železnice

Fa. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. Cena še vedno zelo ugodna! Strokovna in točna posrednik!

Vlak in Brdan. Stari Brdan prisopiha na kolodvor in že od daleč vpije na železniškega uradnika: »Ali bom še dobil vlak, ali ga nisem zamudil?« Uradnik: »Kar mirno, očka, vlak ima zamudo.« — »Zamudo? Preklete, že spet zamudo.«

Dobro domačo pijačo brez dodat. Jablinom ka pravga sadjeves naredite. Iz drogerije Ivan Kanc, Ljubljana, Nebotičnik. Zavoj Din 20,—, poštnina posebej.

Modni norost. Na pariških cestah je videti že nekaj časa sem novo modno norost. Te so psi, ki jih pobarvajo po volji njih lastnikov oziroma lastnic, tako da lahko sreča najbolj pisane pse. Od jarko rdečih do temno zelenih dobijo vse odtenke. Tudi belo črno karirane pse je bilo videti na pariških ulicah.

»Orač«

najboljši in najcenejši slovenski kmetijsko-strokovni list

lahko še naročite, tudi samo za drugo polletje; če pa plačate celoletno naročnino, dobite tudi vse dosedanje številke, dokler zaloga ne poide. Celoletna naročnina je samo 20 din, polletna 10 din. — Zahtevajte z dopisnico list na ogled na naslov: Uprava lista »Orač«, Ljubljana, Tyrševa cesta 38.

Najstarejši potniški parnik, ki še vedno opravlja svojo službo, imajo Švedi. Je to okrog leta 1848 zgrajeni parnik »Mälaren«, ki vozi po vodah Mälarskega jezera in ima sedaj že svojo devetdeseto poletno sezono za seboj. Še danes je ta parnik, ki so ga sčasoma seveda opremili z novimi stroji, ena najbolj priljubljenih ladij na Švedskem.

»Domoljub« stane 36 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarič.